

FOSSEKALLEN

MEDDELELSESBLAD FOR NVE

Generaldirektør Østby og generaldirektør Roald.
Sjå side 17.

NR. 1 MARS 1963 10. ÅRGANG

FOSSEKALLEN

Utgjeve av
Hovedstyret for vassdrags-
og elektrisitetsvesenet

*

Kjem ut 4 gonger i året

*

Opplag 3500

REDAKTØR: SIGURD NESDAL

Bladstyret:

ØYSTEIN FLACK, oppnemnd av Hovedstyret.

B. SUNDT, oppnemnd av Ingeniørforeningen.

F. HELLAND, oppnemnd av Sjef- og sekretærforeningen.

SIGRID BRUVOLL, oppnemnd av Fullmektig- og assistentforeningen.

THORBJØRN GRAN, oppnemnd av Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

GUNNAR JACOBSEN, oppnemnd av Norsk Tjenestemannslags gruppe.

Adresse:

Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen, Drammensveien 20, Oslo

Telefon: 56 38 90.

Postgirokonto: 5205.

INNHALD

	SIDE
Den Gud gir	2
Kraftutb. i Sovjet-Samv. ...	3
Ny fagsjef	5
Motorslede	6
Utsetting av settefisk	7
Frå anlegga	8
Hodne og Finne	9
Bakke og Melkild	10
Til minne	11
Kontorbygget	12
Hovedsamarb.utv.	14
Halne-hytta	15
Halvard Roald	16
Fest for Fjalestad	17
Røldal—Suldal	17
Staten og elforsyninga	18
Naturvern	19
Rana-undersøkelsene	20
Fjellmannen Inge	21
Vernearb. ved anleggene ...	21
Vassdragsdirektoratet	22
Smånytt	23
Personalia	24

Den Gud gir et embede...

På alle arbeidsplasser er mange missnøgde, meir eller mindre. Det har vore so, er so, blir so og må so vera.

I ei tid med so mykje omskifting som det har vore her i etaten har det lett for å verte mykje missnøye.

På nokre få år har vi fått nye folk i mest alle overordna stillingar. Seks nye direktorar, elleve nye fagsjefar, 5—6 nye eller nyoppflytte kontorsjefar og so mange overingeniørar at knapt nokon veit tal på dei. Når so mange har kome opp so skulle ein tru at folk i etaten stort sett var nøgde, men slik er det ikkje. Nett i slike tider har folk lett for å verte missnøgde. Dei som sit att samanliknar seg med dei som kom opp og kan ikkje skyne nokon ting. Det er ikkje alltid lett å velje rett, og hugs på, den mann som blir vald av ein sjef hadde blitt vraka av ein annan.

Eg kjenner eit godt døme på dette, det var ein mann i ein etat som av sjefen sin var halden for å vere mest ubrukeleg. So kom det ny sjef og han fekk eit anna syn på mannen, og no vart han brukande til alt. Var det ei vanskeleg sak so måtte han som før var ubrukande ta den, han var den einaste som greidde det.

Det kan godt hende at dei so no sit at nede hadde kome opp om det hadde vore andre folk som sat og samanlikna.

Då eg vart redaktør av Fossekallen var det some som: «ikke anså søkeren skikket for stillingen» og meinte eg ikkje måtte få prøve meg ein gong, endå eg var den einaste som søkte. Det vart noko prat om dette og då var det ein mann som sa: «Biskop Skjeldrup søkte også Røst soknekall og var eneste ansøker, men han fikk det ikke, kanskje det går slik med Nesdal og.» Eg fekk høve til å prøve, men om det hadde gått den andre vegen so hadde eg vel lett kome til å tru sjølv og at eg var ubrukeleg.

Dette skriv eg for å gje alle som kjenner seg forbigådde den trøysta at det alt er berre ei vurdering, og ofte ei skropeleg slik. Dei har det ikkje alltid lett dei som skal verdsetje oss heller. Lat oss samle oss om den gamle bøna «den Gud gir et embede hannem give Han også forstand at styre det», og dette får vi tru på.

Eg høyrde ein gong om ein gut som hadde vore oppe til eksamen og gjort det dårleg. Ved middagsbordet spurde faren korleis det hadde gått. Guten såg ned ei stund, men so såg han opp og sa: «Du far, vi er i all fall friske alle og det er det viktigaste no vi snart skal på ferie.» Ingen må tru at dei er absolutt betre skikka til høgre stilling enn den som fekk den og vere missnøgd av den grunn. Ingen må heller tru at dei er ubrukelege og tape trua på seg sjølve. Den trøysta har i all fall alle som sit at nede, at om det skal mindre arbeidsevne og mindre omtanke til i den underordna stilling, so har ein lettare for å gjere rett for seg der enn i den andre. Det viktigaste er at vi er friske, og lat ikkje tanken på forbigåing gjere livet surt.

S. N.

KRAFTUTBYGGING i Sovjet-Samveldet

I juni 1962 holdt den internasjonale komité for store dammer sitt «eksekutivmøte» i Moskva, og etter møtet hadde vertene lagt opp en studiereise til dammer og vannkraftverk over hele Sovjet-Samveldet, fra Kiev og Leningrad i vest til Kaukasus i sør og Baikalsjøen i øst. Dette skulle være en god anledning til å få et overblikk over det som foregår av kraftutbygging i Sovjet-Samveldet, og til å se hva som kan være verd mer inngående studiebesøk. Jeg ble derfor sendt til møtet og studieturen av NVE.

Det vi forestiller oss når vi hører om kraftutbygging i Sovjet-Samveldet, er vel først og fremst kolossale vannkraftverk og lange overføringsledninger med meget høy spenning. Det er nok riktig, men hva vi ikke så ofte legger merke til, er at Sovjet-Samveldet helt overveiende bygger på varmekraft i sin elektrisitetsforsyning. Bare mellom 15 og 20 prosent av elektrisitetsproduksjonen kommer fra vannkraftverk, denne prosenten har steget hittil, men ventes nå å bli stående eller kanskje gå nedover. De russiske representanter på siste verdenskraftkonferanse uttalte seg med begeistring om hvordan man nå skal øke og forbedre produksjonen ved utbygging av store sentrale varmekraftverk. Tross de kjempemessige dimensjoner på enkelte anlegg har Sovjet-Samveldet fremdeles mindre utbygd vannkraft enn Norge og Sverige tilsammen.

Som det gjerne framheves i sovjet-russiske artikler og brosjyrer, er landets elektrisitetsforsyning, som den nå står, ialt vesentlig bygd opp etter revolusjonen i 1917. Dette er jo stort sett det samme tidsrom som elektrisitetsforsyningen i alle andre land er bygd opp i. Russerne er flinke til å vise framgangen i prosent bestandig. Et diagram viser således hvordan elektrisitetsproduksjonen i Sovjet-Samveldet er steget til 150 ganger hva den var i 1913, mens den i kapitalistiske land som USA, Frankrike eller Italia bare er steget til stakarslige 23 eller 25 ganger hva den var. Men det er nok bare et spørsmål om hvor man velger utgangspunktet, hvis man for Norges vedkommende tok det i 1905, er også vår produksjon steget 150 ganger. Vi har med andre ord hatt et forsprang på snau 8 år på keisertidens Russland.

Med sitt umåtelige landområde — 700 ganger Norges areal — har Sovjet-Samveldet også veldig vannkraftressurser, selv om landet ikke er særlig høyt og nedbøren ganske lav. Etter de siste oppgaver fra det statlige prosjekteringsorgan «Gidroenergoprojekt» er de teknisk utnyttbare vannkraftressurser ca. 2100 TWh — 2100 milliarder kWh pr. år.

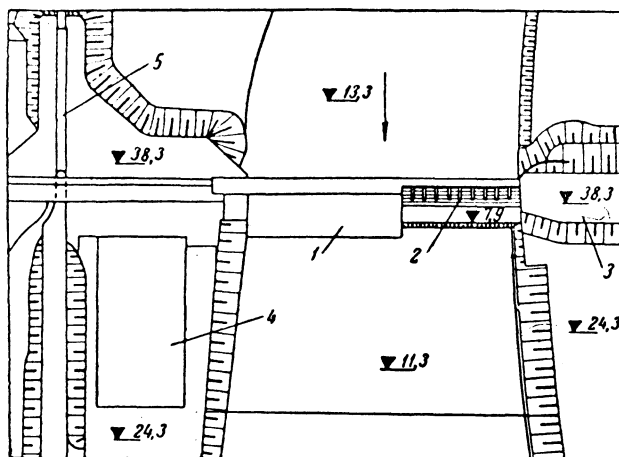
Ca. 20 prosent av dette finnes i slettelandet i vest, fra Ural til Kvitsjøen, Østersjøen og Svartehavet. De to største elvene er Volga og Dnjepr. Volga har en middelvannføring på 8000 m³ pr. sekund ved utløpet i det Kaspiske Hav. Det er 2½ ganger Glommas største flomvannføring. Flommene i Volga kan gå opp imot 100 000 m³ pr. sekund. Dnjepr er ikke fullt så stor. Fallet i begge elvene er meget lavt, det øverste kraftverksinntak i Volga, et stykke ovenfor Moskva, ligger på kote 137, og den samlede utbygde fallhøyde i Dnjepr, fra Kiev og nedover, er på 102 m, over en elvestrekning på 1100 km. Disse slake elvene har naturligvis fra gammelt vært viktige transportveier, og de første dammene ble bygd kanskje like meget for

skipsfartens skyld som for kraftens. Det første store kraftverket i Dnjepr, det berømte Dnjeprostroj på 230 MW, som ble ferdig i 1932, demmet opp strykene ovenfor Zaporosje og gjorde Dnjepr farbar for større skip. Det første kraftverket i Volga var Ivankovo, 30 MW, og ble ferdig i 1937, i tilknytning til den dammen som måtte bygges for skipsfartskanalen Volga—Moskva.

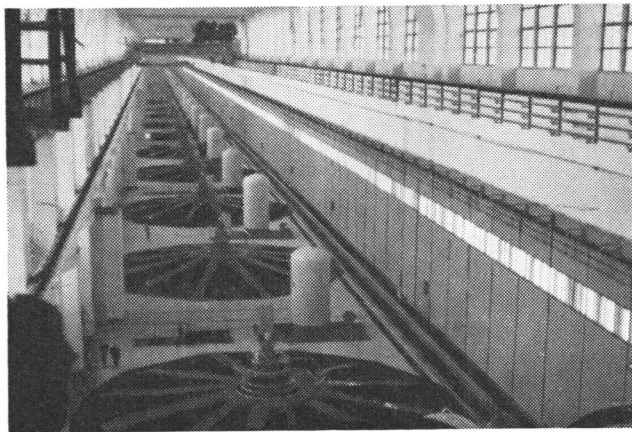
Nå er det tilsammen 12 store kraftverk bygd eller under bygging i de to elvene (medregnet Volgas bi-elv Kama). De største er det nevnte «Dnjeprostroj» som ble bygd opp igjen etter krigen med 650 MW, og som siden skal utvides til 1400 MW, etter at de store magasinene lenger oppe er anlagt — kraftverket er for øvrig nå oppkalt etter Lenin — og videre Volgas Lenin-kraftverk ved Kuibysjev med 2300 MW, og kraftverket ved Volgograd (tidligere Stalingrad), oppkalt etter den 22. partikongress, med hele 2530 MW. Fallhøydene er etter våre forhold meget lave, fra 10 m ved Kiev-kraftverket opptil 36 m ved Lenin-kraftverket i Dnjepr. Konstruksjonene blir da også helt annerledes enn de vi er vant til. Det er ingen tilløpstunnel eller avløpstunnel. Elva er sperret ved en meget lang jorddam, hele 10,5 km ved Krementsjug i Dnjepr, og så er det innskutt en betongdam på det parti hvor flomløpene og kraftstasjonen er plasert. Kraftstasjonen som ligger like inntil dammen på nedstrømsiden, blir meget lang. Ved Volgograd er den hele 664 m, for å gi plass til 22 aggregater.

Det foregår også en god del kraftutbygging i de mindre elvene mot Østersjøen og Kvitsjøen. Det er alt sammen slike «typisk russiske» anlegg, med lange, lave dammer, og liten fallhøyde. Et meget interessant prosjekt går ut på å sperre elva Petsjora, som nå går mot Kvitsjøen, med en dam så øvre delen kan ledes over til Volga, og dermed havne i det Kaspiske Hav. Dermed får man erstattet noe av det vann som damper bort ved irrigasjon i sør, og kraftproduksjonen i Volga og Kama stiger med 10 TWh.

Videre finner man ca. 10 prosent av Sovjet-Samveldets vannkraftressurser i de virkelige fjellstrøk, i Kaukasus og Mellom-Asia. Spesielt i Kaukasus finner vi en del anlegg av «vår» type, med fallhøyder opptil

«Typisk russisk» anleggsplan (Krementsjug). 1 — kraftstasjon. 2 — flomløp. 3 — jorddam. 4 — koblingsanlegg. 5 — skipssluse.

«Kraftverket etter den 22. partikongress.» (Volgograd.)

370 m, med lang tilløpstunnel, med trykksjakt eller rørgate, og endog noen med kraftstasjon i fjell. Sovjet-Samveldets første hvelvdam ble ferdigbygd i Kaukasus ca. 1960, ved kraftverket Ladsjanuri. Den var 70 m høy. Siden har man bygd en 235 m høy dam ved Tsjirkeisk, og man planlegger en på 300 m ved Inguri. Den blir i så fall verdens høyeste. I programmet for studiereisen sto det at man skulle få se byggeplassen for verdens høyeste hvelvdam, hvor de og de dimensjoner er så og så store. Vi gledet oss alle til å se dette anlegget, men det vi fikk se, viste seg å være stedet hvor man har tenkt å bygge en slik dam, dersom de pågående undersøkelser viser at fjellet er godt nok.

De resterende 70 prosent, eller vel det, av Sovjet-Samveldets utbyggbare vannkraft finner man i Sibir. Her har man de mektige elvene Ob, Jenisei og Lena. Den mektigste hva kraft angår, er Jenisei, med bielven Angara, som kommer fra Baikalsjøen og dermed har ypperlige reguleringsmuligheter. Jenisei med Angara regnes fullt utbygd å kunne gi ca. 240 TWh pr. år, eller nesten det dobbelte av Norges utbyggbare vannkraft. Men så kommer denne kraften også fra et område på 8 ganger Norges areal.

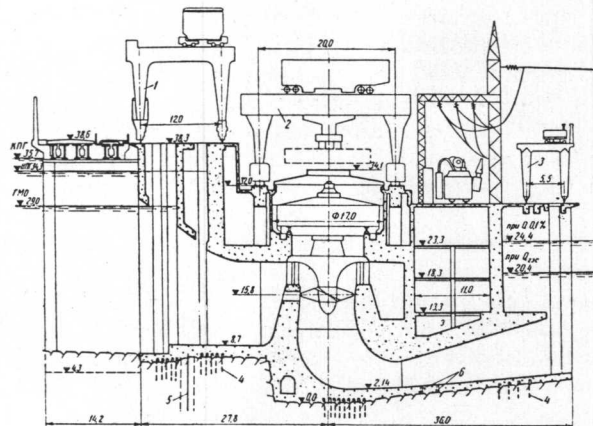
Her i Sibir kommer de virkelige kjempeanleggene. Kraftverket Bratsk i Angara, som skal bli på 4500 MW og produsere 22 TWh pr. år, har allerede de første maskinene i drift, og siden kommer det et halvt dusin anlegg på noenlunde samme størrelse. Dette med få, kjempestore anlegg er for øvrig noe vi finner i alle de store sletteland, som China, USA, Brasil og Vest-Afrika. For å ta de to siste så planlegger Brasil et verk på 10 000 MW ved Setequedas, og Inga-anlegget i Kongo skulle bli på 22 000 MW. Vannet fra de store viddene samles i få, meget store elveløp, med meget

få konsentrerte fall som til gjengjeld får meget store vannmengder. Det blir langt imellom anleggene, og behovet for kraftoverføringer blir stort.

På ett område har russerne verdensrekord, nemlig når det gjelder størrelse på de enkelte vannkraftaggregater. De aggregater som er i drift i Bratsk, er på 225 MW hver, ved en fallhøyde på ca. 120 m. Kraftverket Krasnojarsk i Jenisei, som er under bygging, skal få aggregater på 500 MW, de skal stort sett være nokså like aggregatene i Bratsk, men får vannkjølte statorviklinger, hule turbinskovler etc. Disse spesielle konstruksjonene er under prøving på det ene av de 22 aggregatene i Volgograd-stasjonen.

Også når det gjelder kraftoverføringsspenninger, er russerne blant de ledende. Overføringen Kuibysjev—Moskva med 400 kV, ble satt i drift i 1956, altså 4 år etter svenskenes Harsprång-ledning. Erfaringene var så gode at man siden har kunnet sette spenningen opp til 500 kV, som man så har brukt på hele strekningen Volgograd—Moskva, vel 1000 km, fra 1958. Nå er det undersøkelser, forsøk og byggearbeider i gang for en overføring med 800 kV likestrøm, over 470 km fra Volgograd til industriområdet i Don-bassenget. Og siden kommer det lengre ledninger med høyere spenninger videre østover, hvis alt går bra.

Snitt. Kremensjug kraftstasjon.

Det inntrykk man sitter igjen med etter å ha sett noen av disse anleggene, er at Sovjet-Samveldets ingeniører hva bygningsteknisk planlegging angår, ligger omtrent på høyde med Vesten. Det ser ut til å være et grundig arbeid som blir utført, men det er ingen nyheter å se. Det samme bemerker de av deltakerne i turen, som var vant til samme type anlegg, om anleggsutstyr og metoder, enda disse for en nordmann var nokså fremmedartede. Derimot er den håndverksmessige utførelse dårlig, til dels meget dårlig. På Bratsk-anlegget kunne man nok se at det finnes gode håndverkere og fagarbeidere, men på de øvrige anleggene kunne man like tydelig se at de er i sterk mangel. Bl. a. viste det seg at de meget omtalte prefabrikerte betongelementer i damkonstruksjonene, som oftest ble brukt til erstatning for forskaling som man ellers ikke kunne få gjort godt nok og fort nok. Antallet arbeidere var meget stort i forhold til vestlige anlegg av samme type. Og lønningene var lave, tydeligvis knapt halvparten av hva vi er vant til, også når man tar hensyn til fordeler utenom lønnen, skatteforhold etc., og tar vareprisene som målestokk i stedet for den offisielle kurs. Men noen nød er det på ingen måte, selv om det etter hvert under reisen ble vanskelig å tro på forsikringene

NY FAG- SJEF

Den 1. januar vart det ny sjef for Konsesjons- og Tilsynsavdelinga, den nye fagsjefen heiter Alf Schønsee.

— Kvar er du frå Schønsee?

— Jeg er født i Arendal 4. mars 1905. Etter skoleutdannelse i Arendal og Oslo og endel praksis ved installasjonsvirksomhet reiste jeg til Berlin for å få litt praksis ved høyspenningsanlegg. Der var jeg i 3 år. Høsten 1930 begynte jeg på den elektrotekniske avdeling ved den tekniske høyskolen i Karlsruhe, hvor jeg avla eksamen våren 1935.

— Kva slag arbeid tok du so til med?

— Det var dengang meget vanskelig å få arbeid for en nybakt elektroingeniør, men i slutten av 1935 var jeg heldig og fikk tilbud på to stillinger. Den ene stilling gjaldt hvalfangst (elektrisk hvalskyting) og den andre stilling var ved et av de større elektrotekniske firmaer i Oslo. Jeg valgte sistnevnte stilling. Jeg arbeidet i dette firma i vel 10 år med belysnings- og neonlysreklameanlegg samt med prosjektering av høyspenningsanlegg.

— Og so tok du altså til i Staten?

— Ja i 1947 begynte jeg min karriere i NVE ved Elektrisitetsavdelingen. Våren 1950 ble jeg etter søknad overflyttet til Tilsynsavdelingen som avdelingsingeniør I. Sjef for denne avdelingen var den gang avdelingsdirektør Robert Hoff. Den 1. juli 1953 rykket

jeg opp til overingeniør II. Etter Hoff's død våren 1955 ble avdelingsdirektør Trygve Hodne ansatt som ny sjef for avdelingen. Den 1. januar 1958 rykket jeg opp til overingeniør I. Jeg var avdelingsdirektørens stedfortreder fra 1. juli 1951 til 31. desember 1960 da stillingene som stedfortreder bortfalt.

— Du har lika deg godt i Vassdragsvesenet sia du har blitt her?

— Tilsynsavdelingen har vært en interessant avdeling å arbeide i. Samarbeidet mellom de ansatte har vært utmerket. Arbeidsmengden er steget sterkt, men vi har da greidd å få sakene unna selv om avdelingen i alle år har vært underbemannet.

Etter nyordningen innen NVE ble Tilsynsavdelingen slått sammen med kontoret som behandler konsesjons- og ekspropriasjonssaker m.v. til en ny avdeling som har fått navnet Konsesjons- og Tilsynsavdelingen.

— Hodne har altså vore sjefen din i 7 år no?

— Ja, og den 31. desember 1962 sluttet avdelingsingeniør Hodne i sin stilling som sjef for avdelingen etter å ha vært ansatt i etaten i vel 41 år. Hodne har vært en bra sjef og vi har i alle år hatt et utmerket samarbeid.

— Og i dette tilfelle vart det altså nestkommanderende som vart sjef?

— Ja.

— Er det mykje reising i samband med arbeidet ditt?

— Det burde det være da det er av stor betydning for arbeidet ved avdelingen at ingeniørene får anledning til å følge med i det som skjer ute på anleggene. Hittil er det dessverre blitt lite med reiser på grunn av for stort arbeidspress og fordi avdelingen ikke har hatt full bemanning.

— Har du noen hobby?

— Jeg liker å fiske. For å få bedre anledning til å drive denne hobby kjøpte jeg i 1962 motorbåt og en hytte i Skjebergkilen. Bil har jeg også. Det er ikke noen billig fornøyelse, men hyggelig er det.

— Har du stor huslyd Schønsee?

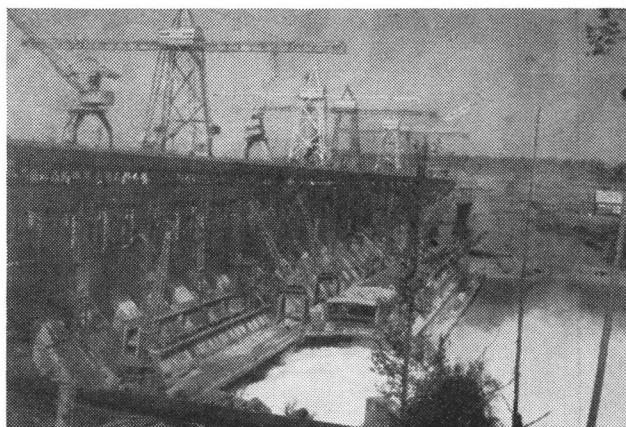
— Kone og en gutt som er 18 år.

S. N.

om at Sovjet-Samveldet om få år skal ha verdens høyeste levestandard.

Kraftprisene fra Sovjet-Samveldets kjempeanlegg er det vanskelig å ha noen sikker mening om. De forholdsvis få opplysninger man får, må jo også sees på bakgrunn av et helt annet økonomisk system enn vårt. Det ble opplyst at kraftverket i Irkutsk i Sibir nå leverer den billigste elektrisitet i Sovjet-Samveldet, nemlig til 0.1 kopek/kWh. Det skulle bli 0.8 øre/kWh etter den offisielle kursen. Men på forespørsel ble det opplyst at man da ikke har regnet med rente, og man har brukt en avskrivningstid på 50 år. Det betyr at kraftprisen for dette anlegget, utregnet på den måte vi må gjøre, ville blitt noe over 2 øre/kWh. Det er også oppgitt noen anleggskostnader for andre anlegg, og overslagskostnader for de prosjekterte kjempeanleggene i Sibir. Alle disse opplysningene tyder på at kraften reelt kan komme til å koste noe omkring det samme som fra våre større utbygginger i dag, i hvert fall neppe meget under.

Reiseforholdene i dette veldige rike er ikke alltid så komfortable, det ble en ganske slitsom reise, men også

Bratsk (nederst til høyre kraftstasjonen, 4,5 mill. kW).

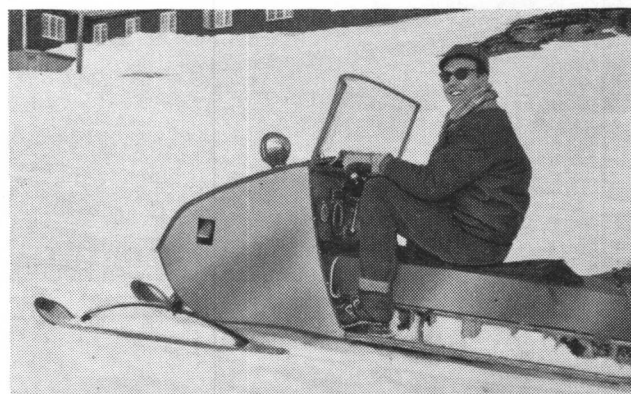
interessant. Og det kan nok være verd å få sendt spesialister over for å studere en del av dette mer grundig, selv om det neppe ser ut til å være noe stort nytt å lære, som man ikke også har kunnet se i vest.

Vidkuun Hveding.

MOTORSLEDE

Interessert publikum.

Klar til start.

I påskehelga 1962 ble det kjøretøyet som er avbildet ovenfor ofte observert på farten mellom Osbu kraftverk og Torbudalen. Mannen bak rattet i «snøscooteren» er maskinmesterassistent Ole Roaldseth ved Aura kraftverk. Han har selv konstruert og bygd den, og turene i påskehelga 1962 var de første prøveturene.

Roaldseth forteller at idéen fikk han gjennom et amerikansk tidsskrift, der han fikk se et bilde av en liknende motorslede. Bildet var dessverre et svært tynt underlag for konstruksjonsarbeidet.

Årsaken til at han begynte å bry hodet med utformingen, var i første rekke den at når Aura-anleggene har avsluttet arbeidet på Takrenneprosjektet, blir det vanskeligere å komme seg inn til hytta han har ved Langvann. Vegene blir da ikke tatt opp så tidlig om våren som nå, og transportmulighetene blir redusert.

Konstruksjonsarbeidet ble utført i løpet av 2 vintrer. Selve byggearbeidet la beslag på fritiden i 6 måneder,

og «snøscooteren» var akkurat ferdig til påska 1962. Den veier ca. 160 kg med full bensintank. Rammen er av sveisede stålrør, og motoren er en 250 ccm motorsykkelmotor. Ved prøvekjøringen viste det seg at sleden kunne ta seg fram når både snowmobil og muskegg ble stående fast og måtte ha hjelp av bulldozer for å komme seg videre. Etter «snowmoveg» kunne den befrakte 1 person i tillegg til føreren og 100 kg bagasje.

Prøvekjøringen var således vellykket, men etter de erfaringene han høstet, har Roaldseth nå forlenget den aktive beltelengden med 50 prosent, og satt inn en større motor.

Vi får her et bevis på hva en kan drive det til i fristundene dersom en har tiltakslust. Men for å kunne utføre en slik nykonstruksjon må en vel ha en god del teknisk «teft», og det er Roaldseth tydeligvis i besittelse av.

OIS.

Velferd

I VASSDRAGSVESENET

For nokre år sidan var det store romslege WC i Handelsbygningen på Drammensveien 20. Det var aldri kø og aldri uvenskap om kven som hadde lengst ansiennitet og skulle sleppe til først. No er det annleis, dei store romslege WC vi hadde er ombygde til kontor og att er to små kott med liten kapasitet. Køane er store heile dagen og dette går utover både humøret og arbeidsevna. Fleire gonger har det vore på tale å innføre timekøyring med fast tid for kvar avdeling. Andre har meint at den mest demokratiske ordninga var at det gjekk etter bokstavane, eit kvarter for kvar bokstav. Men dette har fått sterk motbør av dei som står først i alfabeten, dei meiner dei ikkje vil få so mykje nytte av tida si som dei siste i alfabeten. Ansiennitetsprinsippet har og vore på tale, men her har dei nyttilsette protestert. Dei meiner at når dei har høgre løn enn dei som har vore lenge i etaten so vil dei ikkje finne seg i noko diskriminering på do.

Spørsmålet har og vore drøfta i Samarbeidsutvalet. Dei kom til at den beste ordninga ville vere at kvar av funksjonerane hadde med si eiga potte. Dette kunne gått dersom folk hadde vore villige til det, men ved ei avrøysting viste det seg at dei fleste meinte Vassdragsvesenet måtte koste desse då det måtte reknast som kontorinventar. Budsjettutvalet hadde saka føre seg men dei fann ingen stad på budsjettet der dei kunne plasere potter, so det fall bort.

For å få orden på dette kaoset skal det no kome eit Velferds-kontor. Kontorplass til dette er det vanskeleg om, men ved å ta eit WC har det lukkast å få ordna dette. Når det nye kontoret kjem skal det innførast behovsprøving, nøkkelen skal utlånast til den som dokumentere størst trang. Viser det seg at dette går godt so skal same prinsippet brukast i nybygget, so kan so mange fleire rom brukast til kontor.

S. N.

Kontorinventar.

UTSETTING

AV SETTEFISK

I TORBUDALEN

Ved regulering av fjellvann for å skaffe magasiner til kraftverker blir ofte gytemulighetene for fisken i vannene delvis ødelagt. Dessuten kan lagt rogn bli skadet på grunn av de variasjonene i vannstanden som tappingen medfører.

For å bøte på disse skadevirkningene pålegges kraftverkene visse tiltak for å opprettholde fiskebestanden. Aura kraftverk bekoster hvert år utsetting av ca. 30 000 ensomrige settefisk av aure i Aursjøen, Grynningen og Gautsjøen, og skal dessuten fra høsten 1962 sette ut 12 000 settefisk i vannene i Torbudalen.

Settefisk til Aursjøen, Grynningen og Gautsjøen er blitt oppdrettet ved Lesja fjellstyres anlegg, og Lesja fjellstyre har også besørget utsettingen.

Settefisk til Torbudalen skal også leveres fra Lesja fjellstyres anlegg, men utsettingen foretas av Aura kraftverk i samarbeid med Sunndal fjellstyre. Siden det var første gangen vi skulle foreta utsettingen selv i høst, så en fram til denne med litt spenning, og da spesielt fordi en valgte å anvende en relativt ny transportmetode. Metoden går ut på å transportere fisken i plasposer som fylles med surstoff over vannflaten. Plaststrømpe som er å få i lengder på 50 m og med diameter 25 cm kuttet opp i lengder på ca. 1 m og knyttes igjen i den ene enden. Deretter fylles posen med 15–18 liter med vann og er da ca. $\frac{2}{3}$ full. Så kan ca. 500 ensomrig fisk (av lengde 5–7 cm) slippes opp i vannet. Resten av posen fylles med rent surstoff (oxygen) og posen knyttes omhyggelig igjen uten at surstoffet slippes ut. Resultatet blir en hendig «pølse» på størrelse av en sammenrullet sovepose. Emballert på denne måten holder settefisk seg sprell levende i lengre tid uten fornyelse av surstoff eller

Settefisk bærer over i båten. Til venstre formannen i Sunndal Fjellstyre, Ole Ørsal. I midten Paul Tangen. Til høyre Kåre Syversen (Aura).

Surstoff påfylles plastposene. Til venstre maskinist Nils Husby (Aura) med surstoff-flasken. Til høyre mekanikerformann Kåre Syversen (Aura).

vann. Foranledningen til at vi valgte å benytte denne metoden var at vår mekanikerformann som også er en ivrig jeger og fisker, så den anvendt av Trondhjem Omland Fiskeadministrasjon ved utsetting av settefisk i Gjevillvannet og mente at vi burde «adoptere» den for anledningen, bl. a. på grunn av den lange transporten fra Lesja og fordi den lot til å være så effektiv.

Settefisk ble hentet tidlig om morgenen den 4. oktober på Lesja. Da oppsamlingen av fisken fra bassengene tok litt tid, bestemte en seg for å ta bare halvparten i varebilen som ble benyttet for anledningen. Denne returnerte over Oppdal og Sunndalsøra og var oppe på fjellet i tolvtiden. Utsettingen begynte umiddelbart, og en var så vidt ferdig da neste forsendelse kom, denne gang i båt over Aursjøen. Det tok maksimalt ca. 7 timer fra fisken ble puttet på poser i Lesja til den havnet lykkelig i vannet igjen, og ikke en eneste fisk snudde buken i været som tegn på at den ikke likte seg. Det er trolig at fisken tåler atskillig lengre tid i plastposen uten fornyelse av vann eller surstoff.

Ved fordelingen av fisken i vannene benyttet en båt.

Johannes Furu (Aura) leverer 500 settefisk over til Paul Ørsal mens sjåfør Henry Sande (Aura) holder båten.

Frå anlegga

Fossekallen har hatt telefonsamtaler med Innset, Rana, Aura og Tokke for å høyre kor dei har hatt det der i vinter. Aura var først på tråden. Der har vore mykje opseiing i vinter, no er det 130—140 mann i arbeid i området. Nokre av desse driv på med avslutande arbeid på Svorka. Det er her eit par dammar som ikkje er ferdige og so noko montasjearbeid i kraftstasjonar. I mars er det tanken å starte opp. Det er ikkje av dei store kraftverka dette, generatoren er på 25 000 kW. Vindøla vart utsett so der er ikkje nokon som arbeider no.

Vegvesenet har fått sysselsetjingspengar til ein tunnel på vegen mellom Sunndalsøra og Ålvundeid. Denne tunnelen har NVE teke på seg å bygge, so her er nokre mann i arbeid. Dette er vel første gongen NVE er entreprenør og tek på seg arbeid for andre, det plar helst vere andre vegen.

Det har vore ein kald vinter i dette område og mykje snø serleg ved Svorkaanlegget.

På anlegga i Rana er no om lag 600 arbeidarar og 70 funksjonærar. Det dei serleg driv med er overføringsane av vatn frå Vefsnområdet til Røsvatn. No framover skal so arbeidarane overførast til det nye store Ranaanlegget. Det vert truleg ikkje serleg mange fleire folk første året. Anleggssenteret vert no i Mo i Rana og det er alt sett i gang med bygging av verkstad og andre hus som høyrer til. Arbeidarane kjem no til å verte meir på ein stad og det vert lettare å samle folk ved tilstellingar.

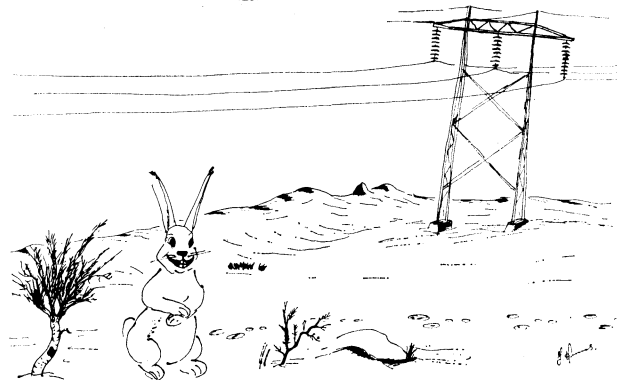
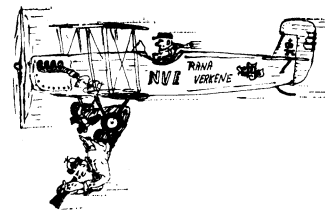
Når det gjeld veret har det vore ein vanleg vinter i dette området, ikkje meir snø og kulde enn vanleg.

På Innset har det vore kaldt i vinter, under 30° some dagar. Det har og vore mykje nedbør, for oktober, november og desember var det 63 prosent over normalen og dette var snø alt. Samanlagt arbeider der no 200 menneskje på anlegget. Arbeidet går framover, dei er komne inn i maskinhallen og held på med kvelvet. Undervassstunnelen er 4,1 km og av den hadde dei kring 1. februar ferdig 700—800 m. Tilslupstunnelen blir 7,8 km og der er dei ferdige med om lag 1000 m.

Det gjaldt nemlig å spre den mest mulig, og velge gunstige utsettingsplasser som tilløpsbekker, steinete strandsoner, sivbelter, småkratt osv.

Under utsettingen deltok fjellstyrets folk med formannen i spissen sammen med Auras folk, og en kunne etter endt dag notere seg 9000 utsatte settefisk uten tap av et eneste eksemplar.

Når denne utsettingen er viet såpass mye omtale er det ikke på grunn av at antallet utsatt fisk er noe imponerende, men fordi vi mener den nye transportmetoden kan få betydning for utbæring av fisk til fjernere liggende fjellvann og derfor bør komme flere til kjennskap.

Teikning S. Hennes, Rana.

FRÅ RANA

Etter instruks frå Sverige skal det brukast fly til inspeksjon.

Det er gode brakker og bra å bu på Innset, men vanskeleg med tilstellingar då dei bur nokso spreidd, opptil 20 km frå kvarandre. På sjølve Innset er det samfunnshus og der er Norsk Bygdekino med film av og til so dei kan gå på den.

Oppe på Tokke held dei nokonlunde planen med arbeidet. Tokke I er om lag ferdig, no er det på II og III det er mest arbeid. På Songa er 40—50 mann i arbeid, elles er det litt arbeid i gang på mange stader. Det har ikkje vore noke uvanleg kaldt, men kulden har vore langvarig. Nedbør har det vore lite med so det er berre so vidt det er skiføre i fjellet, og om det ikkje kjem meir no framover so kan det verte lite vatn i basenga til somaren.

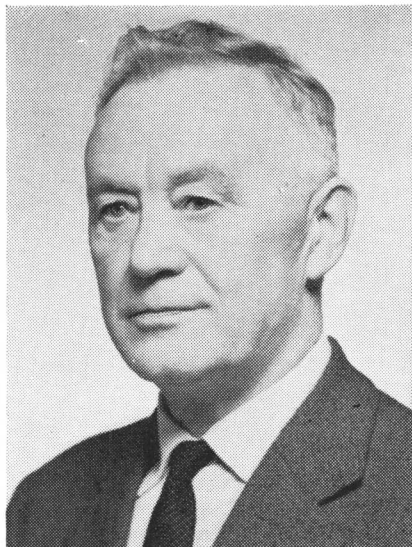
Bedriftslekjaren Utkilen har slutta og flytt til Laksevåg, kona var bedriftssøster so dei har misst henne og. Det er ikkje tilsett nokon i staden, dei har no ei avtale med distriktslekjaren. Ingen melde seg då stillingen vart lyst ut.

Anlegget har filmapparat og det blir vist film rundt på dei ymse anleggsstader i tur og orden. Elles går livet der sin vande gong og det har ikkje vore noko serlege uheld av noko slag. Av og til treffer dei fram i vanskeleg fjell, men det er slikt som ein må rekne med.

S. N.

Det er i denne forbindelse nødvendig å nevne de faremomenter som bruk av rent surstoff medfører. Rent surstoff i forbindelse med oljesøl er meget brannfarlig, noe som en sveisekyndig kjenner godt til. Porøse stoffer, og da bl. a. klær som blir overspylt med surstoff, brenner nesten eksplosivt. Brannfaren ved rent surstoff er beskrevet i Mot Brann årg. 1956 nr. 8. De som benytter surstoff i forbindelse med settefisktransport, bør være kjent med disse faremomenter og ta tilbørlig hensyn til dem. Ved å iaktta de nødvendige forsiktighetsregler skulle imidlertid ikke denne «haken» ved metoden forhindre at den anvendes.

Karsten Johan Wærbøe.

TRYGVE HODNE

1950 som overingeniør og avdelings-sjefens stedfortreder ved Elektrisitetsavdelingen. Fra 1955 var han sjef for Hovedstyrets tilsynsavdeling og etter siste omorganisering sjef for Konsesjons- og tilsynsavdelingen.

Det er særlig arbeidet med elektrisitetstilsynet som har opptatt Hodne gjennom mange år og med sin store erfaring har han vært overordentlig meget benyttet i utvalg og komitéer på dette område.

Hodne var med i det utvalg som framla forslag til revisjon av Forskrifter for elektriske anlegg 1939 og han har vært formann i det utvalg som om kort tid vil legge fram forslag til nye Forskrifter. Ved siden av har han blant annet vært formann i NVEF's komité for standardisering av høyspenningslinjer og transformatorbokser.

Hodne har vært formann for ankenemnda og er for tiden formann i prøvenemnda for Norges Elektriske materiellkontroll. Videre har han vært medlem av flere tekniske utvalg ved Norsk Elektroteknisk Komité (IEC) og har møtt som delegert ved en rekke IEC-møter i utlandet liksom han også har deltatt

på flere møter ved CIGRE i Paris.

Av oppdrag utenfor Etaten kan nevnes at Hodne i en årrekke har vært ordfører i Representantskapet for Nordmøre Interkommunale Kraftlag, oppnevnt av Industridepartementet.

Hodne har alltid hatt orden i sine saker og søkt å vurdere enhver sak fra flere sider — ikke bare ut fra de synspunkter den part som framlegger saken kommer med. Hans behagelige vesen og store interesse for menneskelige problemer har likeledes bidratt til å gjøre ham avholdt av hans medarbeidere og langt utenfor Vassdragsvesenets grenser.

Da hans arbeid i sterk grad har lagt beslag på Hodne i de senere år, forstår vi ham meget godt når han nå vil slappe av og også arbeide med sine øvrige interesser. Det gleder oss imidlertid at Hodne har lovet å arbeide videre med forskriftene inntil disse er ferdige og at vi utenom dette også kan få bruke ham til spesielle ting hvor hans rike erfaring kan utnyttes. Det er derfor med særlig glede vi ønsker ham alt godt i årene som kommer.

L. G.

Avdelingsdirektør Trygve Hodne sluttet den 31. desember 1962 i sin stilling som sjef for Konsesjons- og Tilsynsavdelingen.

Hodne er født i Oslo i 1893. Han tok eksamen ved Norges Tekniske Høyskoles elektrotekniske avdeling i 1916 og arbeidet deretter noen år ved National Industri i Drammen og ved et elektroteknisk konsulentkontor i Oslo. Fra 1919 til 1921 var han avdelingsingeniør ved Oppland fylkes elektrisitetsforsyning på Lillehammer. I 1921 begynte han ved NVE hvor han har gjennomgått alle grader. Først som avdelingsingeniør ved Tilsynsavdelingen. Siden som overingeniør og tilsynsmann ved Elektrisitetstilsynet 2. distrikt og fra

ERIK FINNE 75 ÅR

Overingeniør Erik Finne fyller 75 år den 25. februar 1963. Det er mange statstenestemenn som fyller 75 år, men det er ikkje mange som i den alderen framleides er fullt arbeidsføre og er i fullt arbeidspress i statens store fehus. Etter at Finne fylte 70 år kom han administrativt i ei noko onnor stode, men arbeidet hans i Vassdragsvesenet har i stor mon gjenge like eins som før. Det har Vassdragsvesenet god grunn til å vere glad for. Ingen annen har slikt kjennskap til det arbeidsområdet som ein kan kalle industrien og elektrisitetsforsyningi. I denne sek-

toren m. m. hugsar Finne so å seie det som er skjedd med konsesjonar o. l. i ein mannsalder attende. For den som arbeider i sentraladministrasjonen tel det sers mykje dette å ha oversynet, vere orientert om det som har vore og det som er. Det er først og fremst konsesjonar som er Finnes spesialitet — konsesjonar på høgspente elektriske anlegg, kraftleigekonsesjonar og tildeling av konsesjonskraft. Finne har elles i sitt virke vore bort i mange andre saksgrupper — kraftrasjonering, finansiering av elektrifiseringstiltak, kraftleigekontrakter og anna.

Av Finnes type gjeng det knapt nok 12 på dusinet. Han er ein mangfoldig herre. Han har sans for og kjennskap til mange av dei interesseområde som so mange av oss

(Over til neste side.)

Hjørdis Bakke

Kontorfullmektig I, frk. Hjørdis Bakke, slutter i etaten den 28. februar etter vel 30 års tjeneste. Frk. Bakke begynte sitt arbeid for staten i 1920 i Landbruksdepartementet. Hun kom over til Vassdragsvesenet i 1932, hvor hun hele tiden har virket ved Den hydrologiske avdeling som sjefens forværelsesdame.

Det er vel nærmest et utallig antall brev som i årenes løp har gått ut via frk. Bakkes skrivemaskin, og journalsignaturen HB finnes derfor i svært mange kontorarkiv rundt om i landet. Hun er en av de få som virkelig har lest flere bind av

Peter Melkild

Første mann i Sunndalen, som arbeidet i Aura.

Peter Melkild fylte 85 år den 14. januar i år. Da jeg kom til Sunndalsøra i 1910 for å begynne med målinger, gikk jeg opp til Peter Melkilds smie for å få noen bor og fjellbolter. Jeg fikk straks alt jeg behøvde. Peter Melkild var da 33 år. Det ble begynnelsen til et langt samarbeid. I 39 år arbeidet vi sammen i Aura.

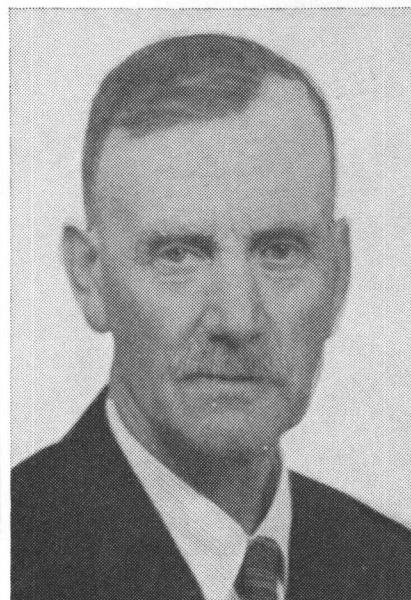
Melkild arbeidet i verkstedet og i smia. Han monterte og reparerte biler, heiser, lokomotiver og vogner, taugbaner, kompressoranlegg og motorbåter, i det hele alt vi hadde av maskiner.

Peter Melkild var en umåtelig flink mann. Han var en god mann for Aura, ikke minst i de lange, stille år, mens vi ventet på å komme i gang.

«Vannstandsobservasjoner i Norge» fra perm til perm. Hun har i en årrekke lest korrektur på denne svære publikasjonen av tall.

Frk. Bakke har alltid vært en meget samvittighetsfull, pliktoppfyllende og arbeidsom funksjonær som det har vært en glede å samarbeide med. Vi sier takk for utmerket arbeid i statens tjeneste og vi ønsker alt godt for fremtiden.

J. Otnes.

Melkild har også vært en verdifull mann for bygda. Han har vært med i Sunndal herredsstyre og i styret i Sunndal Sparebank i mange år.

Det er derfor vel fortjent når han har fått diplom for lang og tro tjeneste.

Melkild er fremdeles kjekk og frisk. Nå har han begynt å lage utskjæringer i tre, og det er vel ikke mange som begynner med det når man er 85 år.

Jeg takker for godt samarbeid gjennom mange år, og ønsker alt godt for årene som kommer.

Edvard Svanøe.

gjeng og vassar i, utan å reflektere. Først og fremst er han det vi kan kalle menneskeleg, med sans for og tanke for det som tyngjer og gleder dei menneske han møter. Han kan stundom virke som han er stutt på det og tverr, og likesom stengd inne med seg sjølv, men det er nok ikkje tilfelle. Hjarta er ope og varmt, og det er livs livande. Prøv han med ein spøk. Der er ikkje slapp, bleik lutefisk i den karen. Stundom kan han bråke iverg so ukjende folk kan få hjartebank. Men tak det med ro. Kvitter med ein omgang av same sorten, so smiler han som eit barn over heile andletet.

Finne har stor sans for humor og spøk og likar ein frisk godhjarta omgangstone. Han er sterkt kunstnarleg innstilt. Finne tenkjer mange

gode tankar om folk han ferdast imillom, og legg vekt på det som er rett og rektig. Han slenger ikkje rundt seg med mange ord og talemåtar, men kan vere morosam og interessant. Finne høyrer ikkje til dei som glir fort ut or tanken din.

Kvar han er fødd veit eg ikkje, men han blei ferdig sivilingeniør i 1915. Arbeidde so i ymse industri-tiltak og kom til Vassdragsvesenet 15. september 1921, og blei då avdelingsingeniør A. Eg trur Finne har funne seg betre til rette i Vassdragsvesenet i dei siste 20 åri enn i den første tidi.

Finne er ein arbeidsmaur — ein sers arbeidsglad mann som trivst best når arbeidet gjeng frå hand. Han er lett og greid å samarbeide med. Du kan diskutere sakene gan-

ske livleg med han. Blir resultatet stundom at han bør snu på flisi — ja so snur han på flisi, utan sure miner, men med smil på kinn.

Av omsyn til Finne sjølv og av omsyn til Vassdragsvesenet, vil eg ynskje at han fær ha same gode helsa som no, og at han er viljug til å halde fram med arbeidet sitt. Vassdragsvesenet treng Finne enno nokre år, dersom ikkje tomromet etter han skal få for stor skadeverknad. Lukke til gode granne, og takk for godt samarbeid.

Eg trur det er mange i og utanom Vassdragsvesenet som sende overingeniør Erik Finne takk og gode ynskje kring 75-årsdagen.

O. Fj.

† TIL MINNE †

Olaf Elverum

Vassdragssjef har vore, Olaf Elverum døydde 3. januar i år, og vort jordfesta på Vestre gravlund 9. januar. Det var ei rekke kjende vassdragsfolk til stade ved gravferda.

Når det gjeld Elverums vita, viser eg til den artikkelen som sto i Fossekallen (nr. 2 1955) då han fylte 70 år. H. S.

Vi prentar den att:

Vassdragssjef Olaf Elverum nådde aldersgrensen den 12. januar og kan dermed nyte en vel fortjent frihet etter 45 års intenst arbeid i etaten. Han tiltrådte nemlig 2. januar i det fjerne år 1910 — med en gasje på 1680 kroner pr. år! — Elverums vita er ellers som følger:

Ingeniør fra Trondhjems tekniske læreanstalt, fagavdelingen for ingeniørvesen, 1905.

Anleggspraksis ved Hell—Sunnanbanen i studieårene, senere ved Bergensbanen østenfjells og ved A/S Sydvaranger, Kirkenes, tilsammen i 5 år.

Studier i Danmark og Tyskland januar—mai 1909, materialprøving og jernbetong.

Ingeniør i Vassdragsvesenet fra 1910, avdelingsingeniør 1912, overingeniør ved anlegg 1916.

Byggeleder ved Hakavik kraftanlegg 1917—1922.

I 1922 kgl. konstitusjon som overingeniør ved Hovedstyret, og som sådan sjef for Bygningsavdelingen — statens vannfall, 1922—1930. 1922—1926 samtidig leder av driften ved Hakavik kraftverk.

Sjef for driftskontoret for statens kraftverker 1930—1935.

Kst. fossedirektør februar—juni 1935 og

Ragnar Bang

Ragnar Bang døydde den 30. januar 1963.

Han vart gravlagd frå Haslum kyrkje 5. februar og mange kjende folk fra Vassdragsvesenet var fram-møtte.

Då Bang slutta i NVE skreiv eg som etterfølaren hans eit stykke om han i Fossekallen nr. 1, 1961. H. S.

samtidig medlem av direksjonen for Mørkfoss—Solbergfoss kraftverk.

Siden 1935 var Elverum knyttet til Vassdragsavdelingen, fra 1945 som sjef. Fra 1945 fungerte han dessuten som generaldirektørens stedfortreder.

Vassdragssjef Elverum vil bli husket, og husket lenge, som en markant personlighet og en ledernatur, en fremragende dyktig mann med en prima intellektuell utrustning, et fond av energi og en sterk vilje. Glemmes bør heller ikke temperamentet. Det kan nok for mange heretter bli vanskeligere å få rede på hvor David kjøpte ølet. Også det vil antagelig bli et savn! Elverum kunne ellers — også i tjenesten — være elskverdig og hyggelig som få og i samtaler alltid givende, våken og alment interessert som han var og er.

Et meget framtrædende karaktertrekk hos den avdøde vassdragssjef var hans ansvarsbevissthet og sterke pliktfølelse. Disse egenskaper, sammen med energien og arbeidsforholdene, gjorde at han aldri sparte seg, selv ikke når han åpenbart kunne ha trengt det.

For øvrig kan det ikke nytte her å gå inn på hva Elverum har utrettet i løpet av 45 år i sine mange og forskjelligartede gjøremål. Det er bare å konstatere at

Georg A. Schibstad

Maskinmester Georg A. Schibstad ved Nore 1 døde plutselig lørdag 15. desember 1962 i en alder av 46½ år. Et meget tungt slag for hans hustru og datter, men det betydde også sorg og vemod for hans mange venner.

Georg A. Schibstad var et over-skuddsmenneske. Han ble pålagt flere tillitsverv i fagforeningen, ikke bare i den lokale forening ved Nore, han var også en periode formann i avdeling 61 i Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund. Dessuten var han formann i Nore og Uvdal skolestyre.

Schibstads tid som maskinmester ved Nore 1 ble relativt kort. Men tiden ble lang nok til at alle lærte å verdsette ham. Som maskinmester var han både respektert og avholdt av alle. Schibstad hadde en egen evne til å skape samarbeid. En evne og en egenskap som ser ut til å være litt av en mangelvare i verden av i dag.

Takk for alt du var for oss! Fred med ditt minne!

I. Aa.

ytelsen rager høyt over gjennomsnittet både kvantitativt og kvalitativt.

For dette sitt arbeid i Vassdragsvesenets tjeneste ble Elverum den 13. januar 1954 utnevnt til ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden.

O. Mengshoel.

Av TOR JONSSON

Dei gløymdest dei gjæve
og alt det dei gjorde.
Men livet er æve
og evigt er ordet.

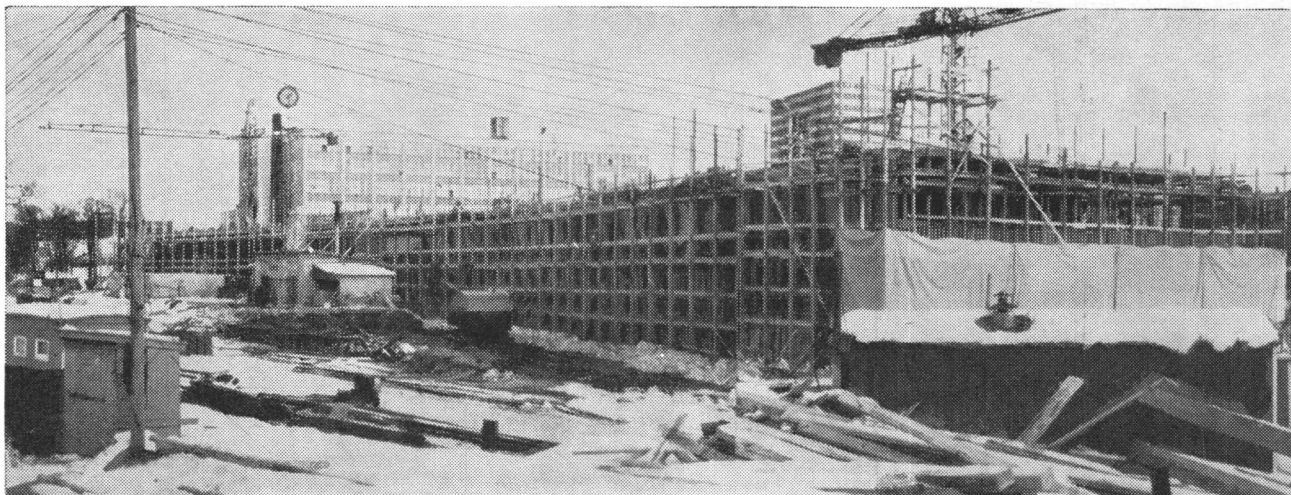

Foto Svedahl.

Kontorbygget

Hovedentreprisen for kontorbygget har nå pågått i nesten et halvt år, og interesserte NVE-funksjonærer vil ha lagt merke til at oppførelsen av råbygget er kommet godt i vei. I disse dager støpes gulvet i 4. etasje og etter terminplanen skal hele råbygget være ført opp innen 1. juni d.å. Om dette vil holde er dog noe uvisst for ikke å si lite sannsynlig. Værforholdene etter jul har vært vanskelige for byggebransjen, og selv om entreprenøren har ført en energisk kamp mot værgudene, har han ikke maktet å unngå forsinkelser i forhold til timeplanen.

Det som interesserer oss, som skal inn i bygget, er imidlertid om den endelige leveringsdato, 15. juli 1964, vil holde. Det eneste som kan sies om dette på det nåværende tidspunkt, er at entreprenøren selv er optimistisk og mener at forsinkelsen, som i øyeblikket ligger på ca. 1½ måned, vil bli tatt igjen om de ugunstige værforholdene nå ville ta slutt. Det er naturligvis av avgjørende betydning for arbeidets videre framdrift at de forskjellige underentreprenører kan slippe til med sine arbeider i rett tid, og at disse kan drives fram uten hindringer. En vesentlig del av de arbeider som hovedentreprenøren administrerer og har ansvaret for — og i særdeleshet de arbeider som utgjør byggearbeidets slutfase — utføres ved underentreprenører eller sideentreprenører.

Hovedentreprenøren er, som vel de fleste vet, Kr. Stensrud & Søn A/S.

Ellers har en i øyeblikket løpende følgende kontrakter (sideentreprenører), som alle er tiltransportert hovedentreprenøren:

C. M. Mathiesen & Co. for sanitæranlegget,

Teodor Qviller A/S for ventilasjonsanlegget,

NEBB's Osloavdeling A/S for det elektriske anlegg,

Brødrene Reber for heisene.

Norsk Elektroheliol A/S for kjøkkenanlegget, og

Rapp Fabrikker A/S for kjøleanlegget.

Blant de mange underentreprenørene kan nevnes Osterhausgatens Trevarefabrikk A/S og Trestandard A/S, som har to av de største underentreprisene, henholdsvis vindusfeltene og kontorskilleveggene.

Byggesaken er nå kommet så langt at byggets forskjellige konstruksjoner og innretninger i det alt vesentlige er bestemt i detalj, kontorinnvidningen innbefattet. Nedenfor er gitt en orientering om noen av de spørsmål som antas å interessere Fossekalles lesere.

Kortfattet bygningsbeskrivelse.

Byggets samlede volum er på ca. 70 000 m³ og brutto gulvareal er noe over 22 000 m². Gulvarealet fordeler seg slik på de forskjellige etasjer:

- Garasje 3800 m².
- Underetasje 2740 m².
- 1. etasje 2500 m².
- 2.—6. etasje 2390 m² hver.
- 7. etasje 1335 m².

Råbygget føres opp i jernbetong og naturbetong. Gavlene og to søylerekker ved de bakre kontorvegger er byggets bærende konstruksjoner, dvs. at etasjeatskillene er utkragede plater. All utvendig synlig betong som gavlene, kantavslutningene langs dekkene, brystning over tak etc. er naturbetong. Innvendig har en endel naturbetong i vestibyle og trappehus.

De utvendige vegger bortsett fra gavlene er såkalte «curtain walls». De har kun en dekkende og varmeisolerende funksjon og overfører ingen belastning. De enkelte veggelementer monteres på loddrette T-jern, som er plassert i veggpilarene mellom vinduene. Innvendige synlige flater utenom vindusflatene er hovedsaklig teak. Utvendig er de synlige materialer farget glass i brystning, kledning av rustfritt stål over vindussøylene, naturbetong i dekkforkant og ellers teak. Korridorveggene skal mot kontorsiden mures av gul fasadestein med tilbaketrukket fugespekk. Mot kjernen blir det vanlig pussede ½ st. vegger.

Et av de problemer som har skaffet byggekomiteen spesielt meget hodebry, er valget av kontorskillevegger. Dette kan

høres merkelig ut, men det var i virkelighet ikke enkelt å komme fram til en veggtype som både i økonomisk og funksjonsmessig henseende var tilfredsstillende. Konvensjonelle murte vegger av teglstein, Siporex eller Ytong kunne de fleste steder i bygget ikke komme i betraktning på grunn av den framtidige nedbøyning av etasjeskillerne. Beregningsmessig vil disse setninger totalt kunne bli ca. 4 cm ved dekkforkant, og en må regne med å kunne få 2—2,5 cm av setningene etter at skilleveggene er montert. Vinduspilarenes bredde (12 cm) satte også en viss grense for valgfriheten. Til slutt ble en stående ved Nordia seksjonsvegger, som leveres av A/S Trestandard. Dette er i og for seg en alminnelig benyttet veggtype i nye kontorbygninger, men de krav som i dette tilfelle måtte stilles til veggens evne til å oppta setninger i råbygget, var så uvanlige at visse endringer måtte til. Vegger er for øvrig prøvet i naturlig målestokk og for naturtro påkjenninger på NBI's laboratorium.

Et spørsmål som har vært drøftet, men enda ikke er avgjort, er hvorvidt en i en viss utstrekning skal benytte glass i skilleveggene. Dette er for øvrig en sak som samarbeidsutvalget har engasjert seg sterkt i, og i øyeblikket ser det ut til at Røsk-Olsen har flertallet bak seg mot glass i skilleveggene. Før det tas noe endelig standpunkt om dette, vil det bli montert prøvevegger med og uten glass i bygget.

Ventilasjon og oppvarming.

Et moderne ventilasjons- og oppvarmingsanlegg er en så vesentlig del av bygget, og griper i mange henseender slik inn i byggets konstruktive utforming at anleggssystemene må bestemmes allerede under arbeidet med forprosjektet. Det er dessuten nødvendig med en tidlig avgjørelse for at konsulentene for disse anlegg kan komme i gang med sine arbeider, som må gå parallelt med arkitektens og den bygningstekniske konsulentens arbeider.

Felles for alle ventilasjonssystemer synes å være at hvis de fullt ut skal svare til

forhåpningene, må forhåpningene ikke spennes for høyt. Felles for de fleste moderne anlegg er dessuten at de er dyre. Ventilasjons- og oppvarmingssystemet i NVE's bygg går i korthet ut på følgende: Renset, befuktet og forvarmet luft blåses inn i kontorene ved bakre vegg. Friskluftens temperatur ved innblåsing er ca. 15°. Den videre oppvarming av romluften til normal romtemperatur skjer elektrisk ved hjelp av termostattyrt radiatorovner under vinduene. Luftavtrekket skjer også ved bakre vegg.

Dette er ikke det mest moderne anlegg en kan få i dag (og langt fra det dyreste). Det er imidlertid et liknende system som er valgt i flere av de nye bygg i dag, og som synes å virke bra.

I vestibulen vil oppvarmingen skje ved hjelp av Eswa-anlegg i taket.

I garasjen blåses ventilasjonsluften gjennom elektriske veggaggregater, som sørger for den nødvendige oppvarming.

Telefonanlegget.

Telefonsentralen vil bli så moderne som det er mulig å skaffe den i dag (PABX-sentral). Den vil i første omgang bli på 600 apparater med 60 bylinjer med mulighet for utvidelse til 800 apparater.

PABX-sentralen er helautomatisk og vil dekke så vel det interne som det eksterne telefonbehov. I tillegg til de vanlige trafikkmuligheter, har sentralen diverse spesielle trafikkmuligheter, delvis som normalutstyr og delvis som spesielle installasjoner.

I første omgang vil sentralen ha følgende spesialtjenester:

1. Forespørselanrop. Det vil si at en tjenestemann som har en «byforbindelse» (eller «riks»), kan konferere lyttefritt med en annen tjenestemann over lokalforbindelse mens byforbindelsen venter. Tjenestemannen kan enten selv ta tilbakel «byforbindelsen» eller sette den over til den annen tjenestemann.
2. Transport av bestående «byforbindelse» til et annet apparat eller til ekspedienten.
3. Nattkobling av bylinjer.
4. Preferanseanrop.

Direktørenes forværelser vil få preferanseanrop. Det vil si at en fra disse apparater kan «bryte inn» i hvilken som helst telefonsamtale for å gi en beskjed.

5. Konferanseanrop.

Det er bestilt tilkoblingsmulighet for 5 konferanseanrop, ett for hvert direktorat og generaldirektøren. Konferanseanrop vil si at en fra ett eller flere bestemte apparater kan anrope flere personer og samtidig føre en samtale med alle. Alle hører alle og kan delta i konferansen.

6. Personsøking.

Personsøkingen vil bli tilknyttet PABX-sentralen. Det kan søkes fra ekspedient eller fra hvilket som helst apparat og svares fra hvilket som helst annet apparat. Anlegget vil få en kapasitet på 400 personer, fordelt på fire grupper à 100 personer. Hver person kan kun søkes innen sin egen gruppe (som i alminnelighet vil si i den etasjen han hører hjemme), men han kan søkes fra hvilket som helst sted i bygget. Med andre ord kan en person i ett direktorat søke en person i annet direktorat, men han vil da ikke se signalet på søkearmaturet i sin egen gruppe (etasje).

Bygget får dessuten trådløs person-søkeanlegg.

Dette består av sendeantenn (loopers), som legges i gulvet langs ytterveggene i annenhver etasje. Antennene tilkobles PABX-sentralen.

Hver person, som er tilknyttet anlegget, utstyres med en mottaker på størrelse som en sigaretteske.

Når vedkommende person søkes, vil han få et akustisk signal gjennom mottakeren, og han vil kunne nåes hvor som helst i bygget.

Anlegget kan utvides etter behov ved anskaffelse av mottakere, dog ikke over en praktisk grense for frekvensantallet.

Sentralen har mulighet for senere installasjon av vaktkontroll, interurbankontroll og debiteringsanlegg. (De to siste aktuelle når en får automatisk fjernvalg.)

Fraværsmarkeringen.

Fraværsmarkeringen tar sikte på å yte den best mulige service utad. Hvis en kunde ringer en funksjonær, og denne ikke er til stede, bør kunden få hurtig og grei beskjed om dette, og han bør også kunne få en orientering om når vedkommende funksjonær ventes tilbake.

Etter å ha drøftet forskjellige ordninger, er en blitt stående ved følgende systemer for fraværsmarkeringen:

I hvert direktorat vil det bli en del forværelser (for direktørene og fagsjefene). De omstillingsapparater som normalt plasseres på forværelser, vil i Vassdragsvesenet bli sløyfet og erstattet med såkalte henvisningsapparater med 10 linjer. I tillegg til direktørens eller fagsjefens telefon, vil ni andre telefoner bli koblet via hvert henvisningsapparat. Overfor direktøren eller fagsjefen vil henvisningsapparatet virke som et vanlig omstillingsapparat. Linjene til de øvrige apparater står normalt innkoblet, og intet skjer ved henvisningsapparatet når det ringes til disse apparater. Men hvis én av de funksjonærer som er tilknyttet henvisningsapparatet, reiser bort, gir han forværelsesdamen beskjed om dette over telefonen, og hun «tar» hans linje. Alle telefoner til vedkommende funksjonær kommer da automatisk til henne, og hun vil kunne gi alle nødvendige beskjeder. Hun kan også sette vedkommende telefon over til hvilket som helst annet apparat. Når funksjonæren kommer tilbake, gir han beskjed om dette, og hans linje kobles inn.

Fordelen ved dette system, som vil dekke ca. 170 personer, er at alt skjer hurtig og automatisk uten ekstra belastning av ekspedienten ved sentralbordet.

En rekke personer vil ikke ha behov for spesiell fraværsmarkering. Dette gjelder f. eks. forværelsesdamen, funksjonærer med forværelse og funksjonærer som deler værelse med andre. Sistnevnte vil som regel kunne gi beskjed til sin sidemann.

De personer som har behov for spesiell fraværsmarkering, men som ikke er knyttet til førstnevnte system med henvisningsapparater, vil bli knyttet til et annet system, som for øvrig er blitt alminnelig i nye kontorbygg i dag. Dette går ut på følgende:

På et sentralt sted i bygget (her i resepsjonen) plasseres et tablå, hvor hver person som er tilknyttet systemet, har sin vrid. Denne kan stilles på ulike klokkeslett, syk, ferie etc. etter som det passer.

Tilsvarende tekst kommer til syne på sentralbordet når ekspedienten på et bordtastatur trykker på den knapp som tilhører vedkommende funksjonær.

Høytalende lyntelefon.

Høytalende lyntelefonanlegg er i dag installert i flere av NVE's direktorater, og anleggene har sin store berettigelse på grunn av de mangelfulle telefonforhold en har i dag. I nybygget har en imidlertid ment at det foreløpig ikke vil være behov for slike anlegg. (Innhentede uttalelser fra direktoratene går ut på det samme.) Skulle det imidlertid senere vise seg å bli behov for høytalende hustelefoner, f. eks. for å avlaste PABX-sentralen, vil det være en enkel sak å installere slike i grupper på maksimum 20 apparater, da slike grupper ikke trenger sentraler.

Det finnes på markedet i dag vanlige telefonapparater utstyrt med høytaler. Høytaleren kan kobles ut og inn etter ønske. Det burde være en tanke å utstyre arkivene med slike apparater og eventuelt ogs andre rom.

Av andre anlegg som vil bli installert i bygget, kan nevnes: Opptattsignaler for endel kontorer, uranlegg, forsterkeranlegg, antenneanlegg, brannalarm, heisealarmanlegg, tyverialarm og automatiske døråpnere for garasjer og hovedinngangsdør.

Heisene.

I hovedinngangen vil det bli tre personheiser, hver for 8 personer. I sekundær hovedinngang i nordre ende av bygget får en to heiser, én personheiser for 8 personer og én vareheis som kan ta 12 personer. Bygget får dessuten postheis og tegningsheis gjennom sentralt plasserte arkiv i hver etasje, og én matheis fra underetasje til kantinekjøkkenet i 1. etasje.

Kunstnerisk utsmykking.

Det er opprettet kontrakter med kunstmaler Odd Tandberg og billedhogger Nic Schiøll om kunstnerisk utsmykking, foreløpig kun om utkast for Nic Schiølls vedkommende.

Tandberg skal ta seg av resepsjon og trappehus og hans utsmykkinger er i naturbetong. Dessuten skal han smykke ut bunnen i et basseng som går langs hovedfasaden i byggets hele lengde.

Nic Schiølls oppdrag går foreløpig ut på å utarbeide forslag til utsmykking av en fondvegg i kantine.

Romplaseringen.

Til slutt noen ord om romplaserings og utnyttelse av de forskjellige etasjer.

Garasjen som er på 3800 m², er atskillig større enn de øvrige etasjer da den er bygd ut under gårdsplassen. En del av garasjen er utstyrt som tilfluktsrom. Dessuten er traforommet også plassert i kjelleretasjen. Garasjen er beregnet å kunne romme ca. 110 biler.

Underetasjen ligger under terrenget mot vest, men over terreng mot øst. Her er plassert endel viktige rom som postekspedisjon, trykkeri, kopieringssentral, fotorom med mørkerom, bedriftslegekontor, telefonsentral og endel kontorer. Den del av etasjen som ikke har dagslys (mot vest), vil tjene som lager og bortsetningsarkiv.

I 1. etasje er østre og søndre fløy opprettet av kantine med kjøkken, kinorom, resepsjon, et lite lunsjrom, undervisningsrom, bibliotek og noen kontorer. Nordre

Over til side 17.

HOVEDSAMARBEIDSUTVALGET FOR DRIFTEN AV STATSKRAFTVERKENE

Årsmelding 1963

Hovedutvalget har i 1962 hatt følgende sammensetning:

Fra ledelsen: Direktør Aalefjær, driftssjef Bjerkebo, o.ing. Hedemark og kontorsjef Mengshoel.

Fra funksjonærene og arbeiderne: Sekretær Kristoffersen, maskinmesterassistent Graatrud, Smestad tr.st., maskinmesterassistent Aasen, Nore-verkene, og maskinmesterassistent Aasland, Flesaker tr.st.

Førstesekretær Heber har vært hovedutvalgets sekretær.

Bjerkebo har vært utvalgets formann og Graatrud nestformann.

Det har i løpet av året vært holdt fire møter hvorav ett ble arrangert som reis til Glomfjord kraftverk og Rana-verkene hvor det bl.a. var fellesmøte med underutvalget på stedet.

Arbeidet i hovedsamarbeidsutvalget har etter omorganiseringen blitt stadig mer fruktbringende og vanskelige saker har, gjennom den samarbeidsånd som har vært vist, blitt løst til alles tilfredshet.

Av viktige saker som har vært behandlet kan nevnes:

1. Organisasjonsmessige spørsmål.

Funksjonstiden for hovedutvalgets medlemmer har vært diskutert og det ble besluttet at ny valgperiode skulle starte fra 1. januar 1963.

Etter henstilling fra NITO ble det den 28. november holdt et møte hvor representanter fra de organisasjoner som er parter i avtalen om samarbeidsutvalg deltok. NITO's representanter framsatte ønske om representasjon i Statskraftverkernes samarbeidsutvalg. Etter en del diskusjon gikk ledelsen med på å utvide medlemstallet i begge hovedutvalg fra 8 til 10 slik at NITO skulle få den 5. plass på arbeidstakersiden. I underutvalgene mente ledelsen at medlemstallet burde holdes på 6. Noen plass for NITO's representant ville det således ikke bli.

I denne forbindelse kan nevnes at samarbeidsutvalget ved Rana-verkene som tidligere hadde 4 medlemmer er blitt oppfordret til å øke medlemstallet til 6 slik at også Ø. Røssåga kan bli representert i utvalget.

På Glomfjord har medlemstallet ligget på 8 og underutvalget er her blitt oppfordret til å redusere antallet til 6.

Hovedutvalget har søkt sentralrådet og fått godkjent en ordning hvorefter funksjonstiden for samtlige medlemmer utløper samtidig. Hovedutvalget er kommet til at denne godkjenning bare gjelder for 1962 og fra 1. januar 1963 blir funksjonstiden for representantene i samsvar med samarbeidsavtalens § 7.

Driftsavdelingen har arbeidet med spørsmålet om en omorganisering av underutvalget for Østlandsområdet.

2. Orientering fra ledelsen.

Ledelsen har med jevne mellomrom orientert om budsjettforslag og utbyggingsplaner.

3. Driftspersonalets boligforhold.

Som nevnt i fjorårets melding har driftsledelsen i lengere tid arbeidet med planer om å bedre boligforholdene for kraftverkspersonalet ved Glomfjord. I forbindelse med reisen til Glomfjord i juni foretok hovedutvalget en besiktigelse av funksjonærboligene. På det etterfølgende møte med underutvalget opplyste Bjerkebo at Driftsavdelingen var kommet til at de nåværende boliger hverken kunne rives eller selges. Driftsavdelingens plan gikk ut på å utbedre den nåværende boligmasse slik at det kunne bli 43 fullverdige boliger. Planen for utbedringer ville bli overlatt en arkitekt og satt ut på entrepriise. Det var enighet om at Driftsavdelingen skulle fortsette utbedringen av boligene etter disse planer. I årets siste hovedutvalgsmøte framholdt Graatrud at det gikk for sakte med å få en løsning. Ledelsen var enig og lovet å gjøre fortgang i saken ved å innkalle arkitektene til et møte.

4. Forslagsordningen.

Etter at forslagsordningen er gjennomført ved driften av statens kraftverker er følgende forslag blitt premiert ved Aura-verkene:

1. Forslag fra A. Kåre Syversen om en polekiletrekker.

Premie kr. 300.00.

Verktøyet har vært prøvet ved Aura-verkene og det virker tilfredsstillende og meget effektivt.

2. Forslag fra Bjørn Øwre og Roy Lynås om forenkling av oljeetterfyllingen på 132 — og 60 KV — strømtransformatorer.

Premie kr. 50.00.

3. Forslag fra Ole Roaldset om automatisk sperring av kullsyreutløsning i sellene for hovedtransformatorene.

Premie kr 300.00

Hovedutvalgsmedlem Aasen har fremmet forslag om at det i forbindelse med 50-årsjubileet i 1970 utgis en 50-årsberetning omfattende hele etaten. Hovedutvalget har oversendt forslaget til hovedstyret med anbefaling om at det settes ut i livet. Hovedstyret har gitt forslaget sin tilslutning og Administrasjonsdirektoratet arbeider videre med saken. Den første bevilgning vil bli foreslått på budsjettet for 1964.

I henhold til retningslinjene for forslagsordningen er det underutvalgets oppgave å sørge for at forslagsvirksomheten blir tilbørlig kunngjort. Hovedutvalget har oppfordret underutvalgene til å ta seg mer av denne oppgave.

5. Sikkerhetsforskrifter.

Hovedutvalget har behandlet Driftsavdelingens utkast til sikkerhetsbestemmelser for arbeid og drift ved statens elektriske høyspenningsanlegg. Det er gjort rede for på hvilke punkter disse regler er forskjellig fra de sikkerhetsregler som Norske Elektrisitetsverkers Forening har utgitt. Driftsavdelingen fortsetter utarbeidelsen av sikkerhetsreglene og vil få dem utgitt i et hendig format snarest.

Driftsavdelingen har også utarbeidet et utkast til instruks om sikkerhetsforhold ved parallelt løpende anlegg og drift.

Når Driftsavdelingen har ferdigbehandlet instruksjonen vil den bli gjenstand for administrativ behandling og godkjenning.

6. Konferanse om samarbeidsutvalg.

Sentralrådet for samarbeidsutvalg arrangerte den 22.—23. oktober en konferanse om samarbeidsutvalg i Oslo.

Fra hovedutvalg møtte:

Aalefjær, Bjerkebo, Graatrud, Aasen og Heber.

«Samarbeid» nr. 5/62 inneholder et stenografisk referat fra konferansen.

I debatten om samarbeidsutvalg deltok Aasen. Han kom inn på sitt forslag om å utvide virkeområdet til sentrale forslagsordningen til å gjelde i landsmålestokk både når det gjelder staten, fylkeskommunene, kommunene og den private sektor.

7. Diverse.

a. Atkomsten til Glomfjord kraftverk og Fykandalen.

Under hovedutvalgets besøk på Glomfjord ble spørsmålet om en landverts forbindelse fra boligområdet til kraftstasjonen diskutert, idet den nåværende ordning er meget kostbar.

Driftsavdelingen lovet å se nærmere på spørsmålet sammen med spørsmålet om atkomsten videre til Fykandalen og fjellet.

b. Utstyr til driftsboligene.

Spørsmålet om det skulle være vaskemaskin og kjøleskap i boligene på Ø. Røssåga ble reist under hovedut-

Halne-hytta

Halnehytta ble oppført av NVE i 1952, da den nye demningen i utløpet for Halnefjorden ved Sleipa ble bygd. Halnefjorden er som kjent et av magasinene for Nore. Hytta ligger i en liten skråning på nordsiden og ca. 200 m ovenfor demningen, lenger nede mot elven ligger damvokterens hytte og noen mindre skur og bygninger.

Om Halnehytta kan nevnes at den er utført som 1-etasjes anleggsbrakke av tre med støpt grunnmur og kjeller under endel av bygningen, for øvrig av vanlig standard på den tid den ble bygd. Innredningen er enkel, det er sengeplass til ca. 15 personer fordelt på 5 rom, dessuten fellesrom, kjøkken med det nødvendige utstyr, proviantrum m. v. Oppvarming av oppholdsrommene er basert på ovnsfyring, og belysning med parafinlamper. Det er telefonforbindelse på samme linje som damvokterhytta til Ustaoset.

I de senere år har hytta bare vært benyttet leilighetsvis, og hva utstyr og forfatning angår må tas i betraktning at den nå er vel 10 år gammel. Det er derfor nødvendig å anskaffe endel nye ting, bl. a. stoler, madrasser og ulltepper, dessuten trengs diverse reparasjons- og vedlikeholdsarbeider utført.

Den sørlige delen av Hardangervidda omkring Halnefjorden, som ligger på 1127 m o. h. byr på rike muligheter for sports- og feriefolk så vel sommer som vinter.

Innen en avstand av 1–2 mil, svarende til en passe dagsmarsj på ski, finner en flere kjente steder, som kartet viser. Omtrent 1 mil fra hytta i vest ligger den vakre Skaupsjønuten, som er det høyeste fjellet i nærheten, 1414 m. o. h.

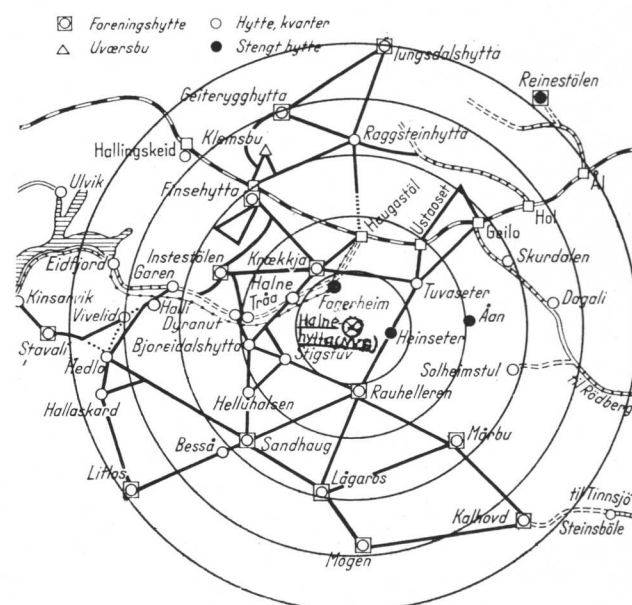
For å komme fram til Sleipa på vinterføre kan det bli en drøy, vel 2 mils marsj på ski med tung ryggsekk fra Ustaoset eller Haugastøl. Det meste av turen går i lett høyfjellsterreng der en kan følge oppmerkede løyper om en vil, og alt etter hvilken rute en velger, er det muligheter for opphold på andre hytter underveis. For ca. 250 kroner kan en imidlertid få proviant og utstyr m. v. fraktet innover med weasel. Om sommeren går turen greitt og enkelt til Halne fjellstue ved riksvei 20, og med motorbåt til Sleipa, eller ca. 12 km til fots langs stranden på nordøstsiden av Halnefjorden.

Etter å ha tilbrakt påsken på Halnehytta i de foregående 2 år, og dessuten noen dager av sommerferien 1961, har det vært mulig å stifte nærmere bekjentskap med denne delen av Hardangervidda, noe jeg absolutt har hatt stort utbytte av, og sikkert er det at jeg senere vil ta turen til disse traktene igjen.

R. M.

Sidan R. M. var på Halnehytta er taket reparert og ymse andre ting retta på er det opplyst.

S. N.

valgets møte med underutvalget i juni 1962. Ledelsen gjorde rede for de gjeldende retningslinjer.

Når det gjelder dypfryseranlegg må funksjonærene selv skaffe de økonomiske midler som trengs for et slikt anlegg. Kraftverkene kan være behjelpelig med anskaffelse av tomt og strøm.

c. Rundreise for funksjonærene ved Aura-verkene.

Hovedutvalget har godkjent en rundreise til kraftstasjoner og understasjoner i Møre og Romsdal samt i Trøndelag.

d. Statskraftprisen.

I årets siste møte orienterte Aalefjær om de vurderinger som lå til grunn for forslaget til ny statskraftpris og de faktorer (driftsomkostningene, avskrivningene og renten) som var bestemmende for denne. I den etterfølgende diskusjon hevdet Aasen at det burde gjelde én kraftpris

for hele landet. Han mente også at andre e.verk profiterte på NVE's ledninger. Det ble i det hele tatt trukket fram flere momenter som kunne tale for en endring i det nåværende system og en nasjonalisering av kraftforsyningen ble nevnt som den beste løsning. Aalefjær mente det var mulig å få en tilfredsstillende løsning på problemene ved samarbeid mellom de enkelte kraftverksforetak. Han mente dog at det ville bli nødvendig å rasjonalisere ved å slå sammen mindre elektrisitetsverk til store enheter.

Oslo, 31. desember 1962.

H. W. Bjerkebo,
formann.

Jan Heber,
sekretær.

70-årsfest for Olav Fjalestad

Generaldirektør Roald held tale.

Stortingsm. Nils Jacobsen kjem med isbjørnskinnskjort fra Lyngen kr.lag.

Stortingsm. Nybø ber fram gjeve og helsar frå heile landet.

Direktør Reidar Carlsen ynskjer til lukke.

Foto D. V., tekst S. N.

Ein del av venene til jubilaranten hadde laga til fest for han i Handelsstanden på 70-årsdagen hans 4. februar 1963. Det var stortingsmenn og kraftverksfolk frå heile landet med direktør Reidar Carlsen i brodden. Innbedde til festen var foruten Fjalestad sjølv huslyden hans og næraste slekta og so generaldirektør Halvard Roald og kona. Frå Fossekallen møtte overing. Dyre Vaa for å fotografere og redaktøren for å notere.

Mange av dei frammøtte ville gjerne seie nokre ord til jubilaranten so det vart mange talarar. Stortingsm. Nybø (prest) bar fram ei gjeve frå kraftlag rundt i heile landet og ei adresse med namna til dei som var med. Stortingsmann Nils Jacobsen helsa frå vinterlandet i nord med takk for at Fjalestad hadde hjelpt til so dei fekk ljøs og varme i ein mørk landsdel. Generaldirektør Roald minte om det veldige kjennskap jubilaranten hadde til landet. Ein kunne ikkje alltid bruke reknesstav, ein måtte veta noko om bygda og landsdelen og Fjalestad har alltid vore ein god forkjempar for bygdeinteressene. Lensmann Fjærtøft ga lensmannsattest for posetivt arbeid. Stortingsmann Tande (prest) sa at no

var det gjeve både lensmannsattest og presteattest, men han ville helse og takke frå Telemark. Ordfører Vikra snakka om tiltrua til Fjalestad ute i distriktet. Stortingsmann Berg helsa frå det fylke som hadde flest utan straum då staten tok til å hjelpe fram elektrisitetforsyninga. Direktør Reidar Carlsen gratulera med det lukkelege livet Fjalestad hadde hatt. Prometheus stal ljøs frå gudane, du har fått vore med å gje ljøs til andre. Skal det verte utvikling so må some gjere litt meir enn det ein kan krevje av dei. Direktør Eeg-Henriksen helsa frå dei som bygde kraftverk og sa at Fjalestad var rettsindig og rettferdig. Sivilingeniør Vagn Horn Fjalestad takka frå huslyden for den æra som det var gjort på faren med denne kvelden og knytte til ei personleg takk til han. Til slutt takka Fjalestad sjølv alle saman, og han takka alle han hadde arbeidd saman med i NVE. Sorteberg som var sjef for Elektrisitetssavdelinga den tid stadstønadsarbeidet vart teke opp, takka han med namns nemning for hans posetive syn på dette. Seinare på kvelden var det samvær i salongen og praten gjekk livleg.

Røldal—Suldal-vassdraget

Den 15. februar 1963 vart det skipa eit selskap for utbygging av dette vassdraget. Norsk Hydro har eine halva av aksjekapitalen og Staten ved Vassdragsvesenet den andre. Møte der dette vart avgjort var i nybygget til Norsk Hydro. Generaldirektør Østby opna og sa seg glad for resultatet ein hadde kome fram til ved tingingane. Han meinte det var ei god kontrakt for beide partar, og vona samarbeidet ville bli godt i dei 60 åra kontrakta gjeld.

Generaldirektør Roald sa i si tale at det var eit vidtrekkande vedtak

som no skulle takast. Han trudde det skulle vere til framhjelp for områda det gjeld og det er slik vi i Vassdragsvesenet må sjå det. Ynsket om at det måtte bli godt samarbeid i åra framover slutta han seg til.

Forhandlingane var ferdige før so alt gjekk greidt unda. Det vart halde generalforsamling og valt styre. Frå Staten vart desse med: Generaldirektør Roald og konsulent Dehli for 4 år og direktør Aalefjær 2 år. Frå Hydro generaldirektør Østby og direktør Heggenhougen 4 år og overing. Knut Andersen for 2 år.

SN.

Kontorbygget . . . (Forts. fra s. 13.)

fløy er leid bort til Polarinstituttet og er opptatt av kontor. Her er dessuten vaktmesterleiligheten plassert.

2. til og med 6. etasje er kontoretasjer med følgende innhold:

2. etasje: Elektrisitetssavdelinga og en del av Polarinstituttet.

3. etasje: Vassdragsdirektoratet.

4. etasje: Statskraftverkene. (Bygningsavdelinga, Innkjøpskontoret R-kontoret.)

5. etasje: Statskraftverkene. (Elektroavdelinga, Driftsavdelinga, Maskinkontoret, Sekretariatet.)

6. etasje: Generaldirektøren, administrerende direktør, hovedstyresal, administrasjonsdirektoratet og salgsavdelinga i S.

7. etasje: Dette er en tilbaketrukken toppetasje. Det meste av etasjen er opptatt av heisemaskineri og ventilasjonsvifter, men en har også fått plass til endel kontor her og en liten, men vakker møtesal.

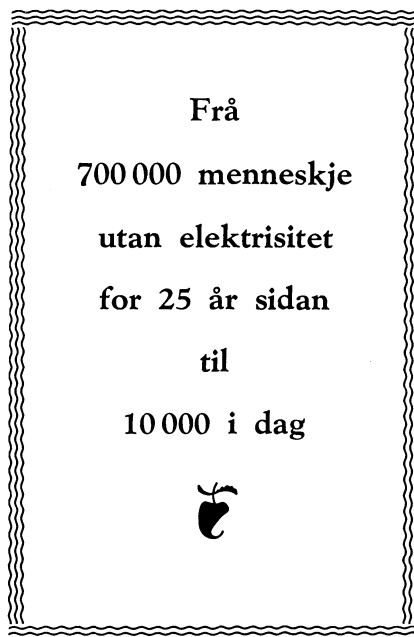
Audun Hage.

Staten og elektrisitetsforsyninga

I første tida det vart utbygd elektrisk kraft her i landet var det privatfolk og verksemdar som dreiv med dette. Men det gjekk ikkje so lenge før byar, herad og fylke såg det som si oppgåve å skaffe elektrisk kraft innanfor sine område. Den første kommune som bygde elektrisitetsverk var Hammerfest by som fekk sitt verk i 1892 og som soleis fyllte 70 år i fjor. I dei penge-rike åra under og etter første verds-krigen vart det sett i gang mykje kraftutbygging både i kommunal og interkommunal regi. Då nedgangs-tida kom gjekk det ille. Some stader slutta dei utbygginga før dei kom so langt at dei hadde fått kraft. Andre stader var verket ferdig, men folk hadde so lite pengar mellom hende-ene at dei mest ikkje kjøpte elektrisk kraft. Ei stor mengd med verk heldt på å gå konkurs og staten måtte hjelpe til med gjeldsoppgjer. Kraftlaga fekk lån av staten og skulle betale tilbake når dei greidde det. Dette var det sokalla naudslånet, og mange verk fekk hjelp so dei kom seg på fote att. Det var so meininga at staten skulle få att det den hadde lånt bort; men av alle dei verka som hadde fått hjelp var det berre tre som gjorde greidt opp for seg. I åra framover vart det arbeidt for at staten skulle gjere noko for å hjelpe til so folk i meir gres-grende stork fekk elektrisk kraft. Etter eit oversyn frå 1937 var det då omlag 650 000 menneskje som ikkje hadde straum og 50 000 som hadde ei sers dåleg forsyning. Av desse omlag 700 000 menneskje utan elektrisitet budde 225 000 i Nord Noreg, 80 000 i Trøndelag, 235 000 på Vestlandet og 80 000 på Aust- og Sørlandet.

I 1938 vart det so gjort vedtak i Stortinget at staten skulle hjelpe til med elektrisitetsforsyninga. Vilkåra for å få slik stønad var at dei som søkte, sjølve var med og kosta anlegget, staten skulle berre hjelpe til det dei sjølve ikkje greidde. Dette tiltaket har fått namnet «statstøna-den til elektrisitetsforsyninga» og i store deler av landet har tiltaket gjort mykje for at folk har fått den goden det er å ha elektrisk kraft.

Alle slag kraftlag har fått stønad, frå store lag som Midt-Helgeland Kraftlag med 19 herad og 25 861

menneskje som samanlagt har fått 20 431 250 kr. og små kraftverk slik som t. d. Vingelven i Bremanger med 3000 kr. til ein huslyd, han bygde seg eit lite verk i ein bekk. I Drevdalen i Trysil vart det gjeve stønad til tre småverk langsmed elva. Andre stader har det vore satsa meir på linebygging til avsides stader. Ute på øyane vart det gjeve stønad til diselverk fleire stader, både til store verk som på Utsira med sine 430 menneskje og 605 000 kr. i statsstønad, eller småverk som Søla og Lyngvær med ein huslyd på kvar stad og 6000 kr. og 8000 kr. i stønad. Fleire av desse store øy-samfunda som først fekk stønad til diselverk har no fått utlagt kabel.

I tiårsbolken frå 1938—1948 fekk dei ymse kraftlag utdelt 80 mill. kr. Talet på dei som ikkje hadde straum var no kome ned i 500 000. På den tid vart det ført fram straum til 50 000 menneskje på eit år.

Dei neste tiåra syner ein veldig auke i løyvingar til dette arbeidet. Frå 1948 til 1958 vart det delt ut omlag 250 mill. kr. Stønad hadde no hjulpet til so 650 000 menneskje hadde fått straum eller fått stønad so arbeidet var i gang for å føre fram kraft. Det stod no att omag 45 000 menneskje som ikkje hadde fått straum eller stønad til straum. I dag står det att omlag 10 000

menneskje som ikkje har fått straum. For kvart år vert det dyrare og dyrare å forsyne dei som er att; for ein kjem meir og meir ut i utkantane, det vert lenger og lenger mellom gardar og grender.

Dei første åra vart det mykje ri-melegare å elektrifisere enn det er i dag, men det er ikkje berre pris-auken og at det er lenger avstander som gjer dette, men ein reknar med so mykje meir kraft til kvar no enn i den første tida og må bygge linenettet etter det. Den første tida vart det rekna med so små kraft-mengder som 100 watt pr. inn-byggjar, men linene vart dimensjon-erte for 150—200 watt, no vert det rekna med minst 500 watt og nettet vert dimensjonert etter det og vert sjølvstekt då dyrare.

I første tida vart pengane til stønaden tekne frå statsbudsjettet. Frå 1951 har det vore lagt ei avgift på elektrisk kraft og denne vart øyre-merkt og har gått til stønad sidan.

Omlag 450 kraftlag har fått stønad desse åra og det er eit utrueleg stort arbeid som har vore gjort. Omlag 27 000 km høgspenteleidning og 25 000 km lågspennett har vorte bygt med stønad, og i tillegg til dette over 100 kraftverk. Det er ikkje småting dette, ein kunne bygge 13 høgspennetliner og 12 låg-spennetliner mellom Lindesnes og Nordkapp og med dei omlag 12 000 transformatorane kunne ein plasere ein slik for kvar 200 m langs desse linjene. Ja ein kunne bygge ei høg-spent- og ei lågspennetline langs heile grensa frå Østfold og til Finnmark og so fylgje fjordane sørover innom kvar einaste vik og endå nå fram til utgangspunktet i Østfold.

Godar som post og telefon har folk hatt i lang tid. Vel er det for mange heller langt å gå før dei når telefon, men dei kan gjere seg bruk av den. Med elektrisiteten er det so at den må først fram til huse-vegg før ein kan ha nytte av den, og dette har gjort det kostesamt å elektrifisere heile landet, men no moner det. Det som no står att er å nå fram til dei få som står igjen og so å gjere slutt på den prisskilnaden på krafta som det endå er i dei ymse deler av landet.

SN.

Natur-VERN

Årboka til Den Norske Turistforening for 1962 er om naturvern. Mykje av det som står der er om øydelegging av natura når ein byggjer kraftverk. I boka er ikkje medteke noko frå folk som driv med kraftverksutbygging. Det er eit stykke av Sivert Istad i Studieselskapet for undersøkelse av Sør-Norges kraftkilder. Han meiner at ein langt på veg kan avgrense reguleringane av vatna med å bygge samkøyringslinjer. Som omslags-teikning har årboka ei stor leidningsmast med mykje rot og rask omkring.

Det har vore noko ordskifte om kraftutbygging og naturvern etter at boka kom ut.

Den 19. november 1962 hadde Bergensavdeling av NIF bedt inn formannskapet, styret i naturvernforeningane, styret i BKK og mange andre til ordskifte om naturfreding og utnytting av våre vassdrag. Adm. direktør Hveding fra NVE var innleier og «Morgenavisen» har som overskrift om møte nytta ein setning som Hveding bruka i innleiinga: «Turismen like farlig for naturen som kraftutbyggingen.» Bladet skriv vidare: «Den skarpe diskusjonen man kunne vente uteble til en viss grad, idet representanten for kraftutbyggingen, direktør Vidkun Hveding fra Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, understreket sin og andre kraftutbyggers store forståelse for naturvernene.» Hveding sa elles i talen:

«En illusjon som synes å bre seg, er at «samkjøring» og «stamlinjer» etter hvert skal gjøre ytterligere magasiner unødvendig. Dessverre, om en samkjøring nok utjevner forholdene atskillig fra år til år, så kan ingen linjer forandre det forhold at vinternebøren over alt i landet blir liggende fastfrosset til våren. Linjene stiller oss nok friere med hvor vi plaserer magasinene. Vi kan unngå den verdifulleste natur og flytte til andre vatn. Men med det kan vi heller ikke løpe helt vekk fra problemene. Knappt noe sted finner vi en dal eller et vatn som ikke for noen mennesker er et av de vakreste i landet.

Vanskeligheten ligger ikke i at vi ikke respekterer naturen, men at naturen er en verdi som ikke kan måles i penger og saken avgjøres med et regnestykke. Derfor må det bli delte meninger. Men for det må vi kunne respektere hverandre. Å bygge ut kraft uten å røre naturen er like vanskelig som å lage omelett uten å knuse egg. — Men med de naturvenner som særlig holder seg til ord som «naturvandalen», «totalrasering», «reguleringsvanvidd», etc. er det vanskelig å ta opp noen fruktbringende diskusjon. Saken er for alvorlig til det.»

Noko ordskifte var det på møtet, men det gjekk roleg for seg. Bergensblada slo møtet stort opp.

Den 4. desember 1962 var det eit liknande møte i Oslo. Dette var eit fellesmøte mellom Den Norske Turistforening og Vasskraft — gruppa i NIF, og her var det direktør Aalefjær som innleida. Aftenposten hadde som overskrift frå møte ein setning som Aalefjær sa i tala sit til slutt: «Bruk naturvett, men la oss også bruke annett vett.» Aalefjær sa om naturvernfolket:

«De har satt i gang en ensidig kritikkampanje mot oss som planlegger og bygger kraftverk. Vi beskyldes for ikke å tåle å se pen natur med elver, fosser og blinkende fjellvann osv., uten at vi lurar på hvorledes vi skal få ødelagt det hele. Vi er vandalen som ikke tar noe hensyn osv.» Tullprat selvfølgelig, men neppe befordrende for samarbeidet eller respekten for «motparten». Jeg iler her med å si at jeg etter å ha lest gjennom det meste av den omtalte boka for å gå forfatterne etter i sømmene for å få stoff til dette innlegget, til min glede fant at enkelte av forfatterne hadde et sunt syn på problemene og at de så saken fra mer enn én side.»

Aalefjær kritisera kampanjen mot kraftutbygginga og sa at det kraftutbyggjarane ikkje lika var «Det er måten «naturvernfolket» har satt i gang sin kampanje på. Et eksempel er den forside vi snakket om. Den er av et kjent medlem av Turistforeningens råd karakterisert som «direkte sjikanøst usannferdig», «dum», og den «svekker tilliten til foreningens saklighet».

Elles la han mykje vekt på å opplyse om kor mykje som vert gjort for å verne natura der det er kraftutbygging. Ikkje alt som føl med slik arbeid er gale, det vert byggt vegar som uttrineringa får bruke i alle år. Når det er tale om å frede eit område så kjem det protestar frå dei som bur i området, dei vil gjerne ha inntekter, sa Aalefjær til slutt.

På dette møtet og var det ordskifte og blada her i Oslo kom med store referat.

To nyttige møte, det er godt det kan vere ordskifte om slikt so mange syn kjem fram. S. N

SOGNEKRAFTUTBYGGINGA

Den 20. februar 1963 vart samarbeidskontrakta mellom L/L Sognekraft og Staten ved NVE underskriven. Møtet var på kontoret til generaldirektør Roald. Frå L/L Sognekraft møtte: L. O. Brekke, Per P. Hovland, Tambs og Nordstein. Vassdragsvesenet sine folk var Roald, Aalefjær, Moe, Greve, Bjerkebo og Flack.

Roald ynskta alle velkomne til møtet der denne viktige kontrakta skulle underskrivast. Han trudde dette samarbeidet kom til å få mykje å seie, serleg for Sognekraftkommunane. Men denne store utbygginga vil og få verknad for elektrisitetsforsyninga for heile området frå Sogn til Romsdalen, det vil styrke stamlinjebygginga. Ein må gjere kva ein kan for at tilhøvet mellom Sognekraft og Staten vert so som tanken har vore, at Staten eig 70 prosent og L/L Sognekraft 30 prosent av

anlegget. Det skulle straks bli teke opp tinging med fylket om dette.

Etter at kontrakta var underskriven takka Brekke frå L/L Sognekraft for den velvilje dei hadde møtt sidan dei tok til med tingingane. Han og Tambs hadde snakka om vidare utbygging i Vik og so hadde dei tenkt på alle vanskaner med finansieringa av det dei hadde byggt og so sa dei at om dei kunne få Staten til å gå inn so ville mykje bli lettare og no var dette vorte røyndom. Generaldirektøren og dei andre i Vassdragsvesenet vi har hatt med å gjere har vore godviljens menn. Han slutta med å ynskje at samarbeidet ville verte godt i tida framover.

Styret i det nye laget «Vikfalli» er ifrå L/L Sognekraft Brekke og Hovland med Nordstein som varamann, frå NVE Aalefjær, Moe og Greve med Bjerkebo og Flack som varamenn. SN.

Roald og Brekke
skriv under.

Foto Biedilæ.

Rana-UNDERSØKELSENE 1962

Undertegnede redegjorde i fjorårets nr. 1 av Fossekallen om de markarbeider som fant sted for Rana kraftanlegg sommeren og høsten 1961.

Nå er også sesongen 1962 for lengst et tilbakelagt stadium. Det kunne derfor være av en viss interesse for leserne å få et kort sammendrag av det som foregikk på «Ranafronten» siste sesong. Forut for undersøkelsene i marken ble det også denne gang foretatt utstrakte befaringer i «Kjerneområdet» (området for første byggetrinn). Ved disse deltok representanter fra så vel Statskraftverkene som fra Rana-anleggene. Etter disse befaringer ble så det endelige program fastlagt.

Diamantboringer ble utført i tiden fra sankthans og fram til midten av september måned. Nær 2000 meter ble boret i disse områder: Ved utslag i Rana-elven, ved kryss av Tverråga, ved tracé for trykktunnel i Mofjelllia, ved kryss av Småvass-området og ved damstedet for inntaksdam nær Sprutfossen.

Folk fra Norges Geotekniske Institutt fant i august måned betydelige morenetak fra fyllingsdammene ved Kalvatn og Sprutfossen i ca. 2–3 km avstand fra damstedene. Videre ble det konstatert at moreneforekomstene ved Sauvassåga og Målvatn holdt mål, så vel kvantitativt som kvalitetsmessig. Med hensyn til Akersvassdammen er det imidlertid klart at denne må byg-

ges av steinfyll (tunnelstein). Ingen morenetak er her funnet i lønnsom nærhet.

Kartlegging er utført så vel i egen regi som av to private firmaer. Flykartleggingen er fortsatt, og en må ha lov til å si at vi nå er kartmessig godt dekket. Dessuten er nå hele reguleringsområdet fra Saltfjellet i nord og til Okstindene i sør dekket av flyfotos tatt i 1961 og 1962.

Seismiske målinger er foretatt i stor stil siste høst. I alt ble det målt nær 10 000 meter profiler av samme firma som i 1961.*)

Årets arbeider har gått greit etter programmet, takket være godvilje fra værgudenes side og dessuten helhjertet innsats fra samtlige mannskaper.

Ved Stortingets velsignelse av Rana-planene er dermed «Forprosjekt Rana kraftanlegg» gått over til å bli nok et nytt storanlegg i Statskraftverkens regi.

Plankontoret ved overingeniør Storebø og Rana-anleggene ved byggeleder Tveit skal nå stå for henholdsvis detaljprosjektering og utførelse. Det skal nok ikke bli noen mangel på interesserte og krevende arbeidsoppgaver i løpet av de første årene.

Knut Rønniksen.

*) Det gjelder her vesentlig undersøkelser for massetak og målinger for bestemmelser av jorddybder og berghastigheter.

Fra Rana.

Fjellmannen Inge

Alle som har vært inne ved Store Akersvatn i Mo-området vil nok dra kjensel på denne karen. For det er nemlig fjellkaren Inge Kristensen, bedre kjent i Rana under navnet «Han Inge i Akersvatnet». Utallige er de fiskere, jegere og annet ferdafolk som han, så vel i maksvær som i styggvær, har loset over det store vatnet.

Det er nå over 30 år siden Inge flyttet inn i fjellheimen for å sette bo for seg og sin familie på de gamle gardstuftene. Tunge og strevsomme dager har det vært, særlig da i den første tida. På mange måter kan en sette likhetstegn mellom fjellgarden Akersvatn i Rana og fjellgarden Havradalen i Vest-Telemark. Det er bare det at Inge framleis kan bo i sitt hus, selv etter at reguleringa er satt i verk. Riktignok må han ved høgvatn fortøye båten ved trammen på huset, men den ulempen vil han nok tåle. Utpå sommeren, når anleggsvegen fra Umskaret til damstedet rekker fram til gården, vil tilværet for Akersvassfolkene bli totalt forandret. Fra å leve i isolasjon det meste av året, kan de nå få muligheten til å leve «et normalt liv» i samkvem med sine kjære og kjente. Etter som kraftlinje nå må føres fram til anlegget i Vesterbukta, må en vel også ha lov til å si at vindmølleaggregatet på gården har utspilt sin rolle. Det blir i sannhet to store merkedager når veg og kraft når fram til gården.

Den nordlandske gjestfrihet er vel kjent fra før. Etter et besøk på Akersvatn kan en bare bekrefte dette gode inntrykk. Et godt eksempel på hvordan Ranværingene føler med disse utpostmenneskene fikk vi i fjor sommer,

da minstedatteren Ruth-May en dag forsvant sporløst. En spontan hjelpeaksjon ble satt i verk og heldigvis: Etter 1½ døgns opphold under åpen himmel på snau-fjellet, ble den vesle jenta funnet i live. Da var gleden ubeskrivelig så vel for familien som for alle hjelpe-mannskapene.

En god del av Ranaundersøkelsene 1961 og 1962 foregikk i områdene i og omkring Akersvatn. Vi som var med på disse undersøkelser vil gjerne få takket Akersvassfolkene for all utvist støtte og hjelpsomhet. Så er det bare å håpe at de fordeler storreguleringen av Akersvatn byr på vil vise seg å være til både gagn og glede for Inge og hans familie.

Tekst: Knut Rønniksen.
Foto: Finn Berntsen.

Vernearbeid ved anleggene – STÅR

VI TILBAKE MED DETTE ARBEIDET?

Vernearbeidet ved anleggene må ikke være eller bli oppfattet som et tillegg til det egentlige arbeid som foregår, men som et nært og nødvendig ledd i det arbeidet som foregår. Det at arbeidsoperasjonene utføres med hensyntaken til sikkerhet og trygghet for folkene er noe som selvsagt bedriften i ikke mindre grad har interesse av og er best tjent med. Vernearbeidet skal således ikke oppfattes som justis eller hemsko for arbeidet som utføres, men legges opp i samsvar med arbeidsoppgaven. Arbeidsutførelsen er faktisk først riktig lagt opp når alle sikkerhetsfaktorer er tatt med i betraktningen. Sjansespill i arbeidslivet skal ikke og må ikke forekomme. Vernearbeidet og vernefolkene skal være til hjelp for arbeidslederne så vel som for den enkelte utførende arbeider, og det bør nok i større grad enn hva er tilfelle nå bli slått av en prat med disse vernefolkene ute på arbeidsplassene, både av ledere og arbeidere. Det er nok ikke alltid de mer eller mindre høytidelige møter som gir resultater, selv om slike møter kan være verdifulle og gi gode resultater vil kanskje et uformelt møte med verneombudet og en prat med ham ute på arbeidsplassen gi impulser og kanskje også dagsaktuelle problemer bli drøftet.

Det at en bedrift pålegger folkene å bruke verne-materiell gjøres for å beskytte folkene mot skader og livsfare, likeledes som det gjøres for å få skade-prosenten ned. Det er således rent menneskelige hensyn

så vel som det fra bedriftens side også kan ha øko-nomisk betydning.

Når man ute på arbeidsplassene f. eks. kan møte ledere og arbeidere som neglisjerer bruk av verne-materiell med den begrunnelse at de har arbeidet uten slikt «tull» i dette arbeidet i 10–40 år uten skade og at de fortsatt vil gjøre det, da er jo verne-ombudenes oppgaver meget utakknemlig, og særlig hvis en leder har slik innstilling. Eller hva skal man svare til en slik innstilling? Jeg viste engang til et påbudt skilt, vedkommende svarte med å presentere seg med tittel. Til dette svarte jeg at det ikke var gjort noen tittelunntakelse på skiltet og at det således gjaldt alle.

Anleggene investerer ikke i vernemateriell for at det utad skal se ut som de er interessert i dette arbeidet. Det er satset penger på slikt materiell for at alle skal bruke det, uansett titler. Det er faktisk en form for forsikring som anlegget gir for å beskytte mennesket på arbeidsplassen. Det skal ikke bare beskytte, det skal også gjøre arbeidsplassen triveligere, få tapte arbeids-dager på grunn av skader ned på et minimum. At dette ikke bare er i anleggets egen interesse, men også er en samfunnssak, skulle ikke noen være i tvil om.

Hvis alle, både arbeidere og ledere følger opp om vernearbeidet på arbeidsplassene, skulle det være muligheter for å få arbeidsskadenes fraværstall ned-over, men da må også alle tilkjenne sin oppslutning ved å bruke det vernemateriell som anlegget har an-skaffet. Gjennom vern og velferd vil det skapes større trivsel, trygghet og arbeidsglede for alle på arbeids-plassen.

Arne Krogsrud,
Tokkeanlegget – Arabygdi.

Vassdragsdirektoratet

Etter omorganiseringen.

Direktør Hans Sperstad.

FORBYGNINGSAVDELINGEN, VF

Avd.direktør O. Tronsgaard.
 Overingeniør II B. Andersen.
 Overingeniør II H. Haga.
 Overingeniør II Ubesatt.
 Utsk. kand. E. Lahaug.
 Avdelingsingeniør I O. Strømmen.
 Førstesekretær F. Helland.
 Ingeniør I Ubesatt.
 Ingeniør I Ubesatt.
 Ingeniør I Ubesatt.
 Konstruktør I B. Sletaune.
 Konstruktør III Ubesatt.
 Oppsynsmann (særkl.) K. Rødal.
 Oppsynsmann (særkl.) E. Langdalen.
 Oppsynsmann (særkl.) A. Asbakk.
 Oppsynsmann N. Vinsrygg.
 Kontorfullmektig I K. Edwards.
 Kontorfullmektig II K. Godal.
 Kontorassistent I R. Titterud.
 Kontorassistent B. Ulvmoen.

TRØNDELAGSKONTORET

Overingeniør I O. Krogstad.
 Overingeniør II E. Knutsen.
 Konstruktør I E. Ellingsen.
 Oppsynsmann (særkl.) I. Fagerholt.
 Oppsynsmann (særkl.) J. Rønning.
 Oppsynsmann (særkl.) A. Rindal.
 Kontorfullmektig II A. Finborud.

VESTLANDSKONTORET

Overingeniør II E. Bjørbæk.
 Avdelingsingeniør I H. Bydal.
 Konstruktør III K. Mettenes.
 Oppsynsmann (særkl.) M. Sandal.
 Oppsynsmann J. Wiger.
 Oppsynsmann O. Holen.
 Kontorassistent I M. Høysæter.

NORD-NORGEKONTORET

Overingeniør II H. Haanes.
 Utskr. kand. (17) A. Solbakken.
 Oppsynsmann (særkl.) H. Solvoll.
 Oppsynsmann (særkl.) M. Bjørknes.
 Oppsynsmann E. Kjæreng.
 Oppsynsmann E. Hansen.
 Kontorassistent I O. Hansen.

MIDLERTIDIG PERSONALE

Kasserer (kl. 12) K. Kommandantvold.
 Kasserer A. Danielsen.
 Kasserer O. Brudevold.
 Kasserer R. Stubstad Gårdsrud.
 Tekniker I A. Solvoll.

DEN HYDROLOGISKE AVDELING, VH

Fagsjef J. Otnes.

Kontoret for overflatehydrologi.

Overingeniør I I. Hagen.
 Statshydrolog J. Santha.
 Tegner A. Santha.
 Kontorassistent E. Evensen.

Distrikt 1, Østlandet.

Distriktssjef, statshydrolog K. Hegge.
 Statshydrolog S. Jansrud.
 Førstesekretær O. Lie.
 Konstruktør I R. Gyllander.
 Fullmektig E. Garmann Thom.

Distrikt 2, Sør- og Vestlandet.

Distriktssjef, statshydrolog S. Flatjord.
 Konstruktør I B. J. Johnsen.
 Konstruktør II H. J. Kristiansen.
 Kontorassistent H. Morisse.

Distrikt 3, Møre, Tøndelag.

Distriktssjef, statshydrolog A. Tollan.
 Konstruktør II Ole M. Melder.
 Konstruktør II Ø. Tilrem.
 Kontorassistent J. Lien.

Distrikt 4, Nord-Norge.

Distriktssjef, statshydrolog Ubesatt.
 Konstruktør I A. Wennberg.
 Konstruktør III O. Råmundal.

Iskontoret.

Overingeniør E. V. Kanavin.
 Statshydrolog S. Roen.
 Statshydrolog K. Wold.
 Statshydrolog H. Arnesen.
 Konstruktør P. Indrans.
 Fullmektig M. Lillebråten.

Breundersøkelser ved:

Statshydrolog S. Østrem.
 Konstruktør V. Karlen.

Grunnvatnundersøkelser ved:

Statshydrolog Ø. Aars.

Ekspedisjonen.

Sekretær I T. Høverstad.
 Fullmektig I H. Bakke.
 Fullmektig I J. Tande.
 Kontorassistent A. Gjøtterud.

AVDELING FOR UNDERSØKELSE AV LANDETS VASSKRAFT, (VU)

Denne avdeling er under organisering og vil bl. a. også få å ta hånd om vassdragsnivellelementene som til nå har sortert under VH (oppmålingskontoret).

Fagsjef E. H. Wessel.
 Avdelingsingeniør I O. Frøystein.
 Avdelingsingeniør I E. Kielland.
 Konstruktør III A. Nordmo.

Oppmålingskontoret.

Overingeniør II A. Lieng.
 Statshydrolog K. Berg.
 Konstruktør II E. Sommerfelt.

VASSDRAGSAVDELINGEN, (VV)

Fagsjef A. Hjelm-Hansen.
 Overingeniør I O. Mengshoel.

Konsesjonskontoret.

Overingeniør I O. Fossheim.
 Utskiftningskandidat T. Wangenstein.

Vatn- og Avløpskontoret.

Overingeniør I I. Aasgaard.
 Overingeniør II H. B. Steensgaard.
 Sivilagronom A. Fleisje.
 Sivilagronom N. Fimreite.

Vassdragstilsynet.

Overingeniør I B. Sundt.
 Overingeniør II A. Gudal.
 Overingeniør II B. Nicolaisen.
 Avdelingsingeniør I J. Hveem.
 Avdelingsingeniør I G. Solberg.

Sekretariat (for V og VV).

Kontorsjef I A. Hovland.
 Konsulent II R. Kielland.
 Kontorfullmektig I I. Berg.
 Kontorfullmektig II M. Somdalen.
 Kontorassistent I S. Fjuk.
 Kontorassistent K. Grandre.
 Kontorassistent A. W. Huuse.
 Kontorassistent S. Kraft Strøm.

Engasjert.

Overingeniør I O. Strand.

Smånytt

Etatsgruppen av NIF.

På årsmøte 14. desember i fjor ble det bl. a. foretatt følgende valg i NIF's etatsgruppe: Formann T. Haugli Nilsen, styremedlemmer T. Vinje, R. Goyer, J. Svoen og O. G. Falnes. Representant til hovedstyret: J. Sørensen.

NEK.

Direktør Lars Gaukstad (E) er innvalgt som styremedlem i Norsk Elektroteknisk komité's råd for et tidsrom av 3 år.

Granskningskomité Ny-Ålesund.

Overingeniør Alf Johansen (E) er oppnevnt som medlem av den granskningskomité som skal undersøke de nærmere omstendigheter ved gruveulykken i Ny-Ålesund i fjor høst.

NVE skipsrederi.

Direktoratet for statskraftverkene har kjøpt et spesialfartøy — M/S Vestkraft — med en lasteevne på 500—600 tonn — for transport av tungt utstyr. Driften av fartøyet skal skje på forretningsmessig basis, dvs. at det skal bortbefraktes når det ikke er behov for slike transporter i NVE.

Kunstlotteriet 1962.

De heldige vinnere ble: Kontorfullmektig S. Bruvoll (A), 1. gevinst. Kontorfullmektig S. Sønju (A), 2. gevinst. Sekretær A. Akselsen (S), 3. gevinst.

I nye kontorer.

Konsesjons- og tilsynsavdelingen fra Elektrisitetsdirektoratet og Avdelingen for undersøkelse av landets vannkraft (Vassdragsdirektoratet) flyttet 1. februar inn i nye lokaler i Nydalsveien. Som tidligere meddelt er ordningen rent midlertidig i påvente av innflytting i NVE's eget bygg.

Sysselsettingen.

Ved anleggsvirksomheten under Statskraftverkene var det pr. 31. oktober 1962 beskjeftiget 316 funksjonærer og 2574 arbeidere, tilsammen 2890.

Arbeidsdirektoratet melder i en oversikt over arbeidsmarkedet 1962 at det pr. samme dag var sysselsatt 1 088 500 lønntakere her i landet, hvorav 335 000 kvinner.

Stipend.

Følgende tjenestemenn ved driften av statens kraftverker er tilstått stipend i forbindelse med gjennomgåelse av kurs for kraftstasjonsbetjening ved Rjukan og Inn-Trøndelag yrkesskoler 1962/63: Maskinistene Reidar Storm Karlsen og Paul Flem, Tokke-verkene, hver kr. 500.00. Maskinist Per A. Lynås (Aura), maskinist Arvid Røv (Tokke), maskinist Audun Kvamme (Rana) og maskinist Jens Johnsen (Glomfjord) har fått kr. 2000.00 hver.

Kursdeltakelse.

Overingeniør J. Singaas (Aura), er opptatt som deltaker ved seminarer i industriell administrasjon 1962/63, Instituttet for industriell miljøforskning ved NTH.

I NIF's kurs i Planlegging av kloakkanlegg (26. november—1. desember 1962) deltok fra NVE: Fagsjef Aa. Hjelm-Hansen, overingeniør J. Aasgaard, og sivilagronomene A. Fleisje og N. Fimreite, samtlig fra V.

Avdelingsingeniør Gunnar Solberg og overingeniør A. Gudal (begge V) var deltakere i Ingeniørforeningens kurs om Norsk Standard betongarbeider 1963.

Korrespondansekurs ved NKS og STI.

Følgende har gjennomgått brevkurs og fått dekket sine utgifter til kursavgifter m. v.: Maskinist Rolf Bråten, Vågåmo trafo, (Innføring i elektroteknikk, radio- og forsterkerteknikk). Maskinistene Kåre Akselsen, Mår, og Asbjørn Kirkeveld, Haukeli,

(Elektroteknikk). Maskinmester Olav Østerbø, Vågåmo trafo, maskinmesterass. Josef Johansen, Rana, og elektriker Øivind Sagen, Smestad, (Engelsk I). Maskinist Lars Holenberg, Haukeli, (Matematikk for viderekommende). Ledningsmester Erling Solbakken, Innset, (Bokstavregning). Dessuten har bokholder Arvid Dypå, Tokke, gjennomgått et korrespondansekurs ved Hermods institutt, Malmö, i «Integrerad databehandling».

Flere kursdeltakere.

Overingeniørene Jørgen Sørensen og P. T. Smith (S), er påmeldt til et kurs i PERT-metoden hos A/S Industriconsulent, Oslo.

Permisjoner.

Statshydrolog Gunnar Østrem (H) er tilstått en kortere permisjon for å kunne utføre en del undersøkelser ved Kuldelaboratoriet i Uppsala.

Overingeniør Arne Lieng (H) har etter søknad fått forlenget sin permisjon fram til 1. februar 1964 for å kunne fortsette sitt oppdrag som hydrologisk ekspert under FAO's hjelpeprogram i Nigeria.

Beredskap.

Generalmajor H. R. Holtermann, Oslo, er engasjert av NVE for å arbeide med beredskapsplanleggingen innenfor kraftforsyningssektoren.

Samarbeidsutvalet

hadde siste møte i det gamle året 15. november.

Saker som vart drøfta var kva slag skiljeveggjar det skal vere mellom kontora i det nye bygget. Om dette har Hage skreve i stykket om nybygget. So vart det ordskifte om stemplingsur eller ikkje, dette vart det ikkje noko avgjerd om. Det var og meininga å ta opp forslagsverksemda, men dette vart utsett til eit møte som skulle haldast snart. Noko nytt har det ikkje vore no 1. februar, og ikkje er det sendt ut protokoll frå møtet 15. november, so vidt eg veit. S. N.

I Sverige har Kgl. Vattenfallstyrelsen sett ned kraftprisen so mykje at det vil spare kjøparane for eit utlegg på 100 mill. sv. kroner. Dei trur at for industrien kjem det til å hjelpe på konkurranseevna. Også som opvarming vil elektrisiteten no kunne konkurrere med innført brensel etter prisnedslaget.

Direktør Sorteberg, Akershus e.v. som i mange år var sjef for E-avdelingen i NVE, fylte 70 år 24. januar 1963.

Ettermannen hans som sjef for avdelingen, avd. direktør Olav Fjalestad, fylte 70 år 4. februar.

Som medlemmer og varamenn av 2. avdeling i styret for «de industrielle rettsvern» er desse frå NVE «beskikket» fram til utgangen av 1964: H. W. Bjerkebo, Hans Bleken, A. Aurlen, Kåre Hage og Sigurd L. Hansen.

Fritidsklubben

ved Kyndbyværket har til huse i den tidlige pensionatbygning og for forlængst slået portene op for denne vinter. Her er der fuld gang i hobbyarbejde af forskelligste slags, bordtennis- og billardspil, foredrags- og filmsaftener og også dans. Tilgangen af unge i alderen 14—18 år har da også været stor. Fritidsklubben, som lokalemæssigt er stærkt misundt af andre lign. klubber og ungdomsorganisationer, har åbent to aftener ugentlig, nemlig mandag og onsdag.

(Fra Danmark.)

Flere og flere bliver elektrisk ...

I 1950 havde kun 4 % af de danske husstande elkomfurer, køleskabe og vaskemaskiner, og fjernsynet var endnu ikke kommet til landet.

I 1955 var disse procentsatser steget til 8 % for elkomfurer, 9 % for køleskabe og 7 % for vaskemaskiner. De sidste 6 år har vist en meget stor fremgang, navnlig for køleskabene, som nu findes i ca. 40 %, elkomfurerne i 20 % og vaskemaskiner i 17 % af husholdningerne.

Med hensyn til fjernsynsmodtagere findes der ca. 700 000 apparater, hvilket svarer til at ca. 45 % af hjemmene er seere. (Fra Nordsjællands Elektricitets og Sporvejs Aktieselskabs blad.)

Moe, Bjørg	Kontorassistent II	Tokke-anleggene
Svare, Jørgen	Oppsynsm. i særkl.	Tokke-anleggene
Utkilen, Borgny Seglem	Bedriftssøster	Tokke-anleggene
Utkilen, Erling	Bedriftslege	Tokke-anleggene

Avgått ved døden:

Schibstad, Georg Alex. Maskinmester i særkl. Nore 15/12—62

Personalforandringer i etaten

4. kvartal 1962

Nytilsatte:

Aklestad, Elise	Kontorfullm. i særkl.	A
Bruvik, Harald	Overingeniør II	SD
Espeseth, Arild	Konstruktør II	SD
Evensen, Reidun	Kontorassistent I	VH
Fjeldhaug, Karin	Kontorassistent I	SK
Forsberg, Edgar	Konstruktør I	SB
Grimstad, Unni Berit	Kontorassistent	SI
Gunnes, Ola	Avd.ingeniør II	SB
Hektoen, Erling B.	Overingeniør II	SE
Helmen, Aadne	Avd.ingeniør I	Tokke-verkene
Hoelsæter, Arnhild	Kontorfullm. II	E Tils. 1. distr.
Iversen, Thor A.	Kontorsjef I	A
Johansen, Turid	Kontorassistent I	SK
Johre, Halfdan O.	Kontorassistent I	Tokke-anleggene
Jorde, Ola	Avd.ingeniør II	SBF
Kristensen, Oddvar	Kontorassistent	Tokke-anleggene
Meringdal, Per	Avd.ingeniør I	SE
Midttun, Magne	Avd.ingeniør I	SBF
Mikelborg, Svein	Avd.ingeniør II	Innset-anleggene
Nilsen, Karl	Overingeniør II	SS
Rønningen, Åge	Avd.ingeniør II	SB
Santha, Anna	Tekniker I	VH
Solberg, Gunnar	Avd.ingeniør I	VV
Spångberg, Oskar	Konstruktør I	SD
Thingstad, Fridthjof	Driftsbestyrer	Innset-verkene
Walbø, Sven	Avd.ingeniør I	SB
Webenstad, Petra	Kontorassistent	Tokke-anleggene
Ørbek, Arne	El.-maskinist	Innset-verkene

Avansement og opprykk:

Berg, Ingebjørg	Kontorfullm. I	VV
Bergland, Trygve	Kontorsjef I	AJ
Flack, Øistein	Fagsjef	AJ
Gulbrandsen, Einar	Kontorfullm. i særkl.	A
Gundersen, Håkon	Materialforvalter	SI
Hagen, Simen	Maskinmester i særkl.	Nore II
Holte, Halvor	Oppsynsmann I	Tokke-anleggene
Ibenholt, Gunnar	Kontorsjef I	E
Iversen, Nils	Oppsynsmann I	Rana-anleggene
Lerum, Aud	Kontorfullm. I	E Tils. 4. distr.
Lund, Eva Synnøve	Kontorfullm. i særkl.	A
Tande, Jorun	Kontorfullm. I	VH

Fratredelse.

Med pensjon:

Hodne, Trygve	Avdelingsdirektør	EK
---------------	-------------------	----

Annen:

Aune, Jens	Tekniker I	SB
Fjogstad, Anne Margrete	Kontorassistent II	ES
Føyn, Einar	Overingeniør II	Tokke-anleggene
Gran, Finn	Kontorsjef	Tokke-anleggene
Mauritz Eriksen, Bjørg	Kontorfullm. I	E

År og dagar

1963

70 ÅR

Ledningsmester Isak Bråten, Østl. kraftv. Overf. (21. mai).
 Damformann Karl Monsen, Rana-verkene (29. mai).
 Sjefingeniør Sigurd L. Hanssen, Statskraftverkene (29. august).
 Maskinist Albert N. Arntzen, Glomfjord kraftverk (3. september).
 Montørførermann Erling Thorsby, Nore-verkene (5. september).
 Overingeniør Fredrik W. Sundby, Elektrisitetsstils. 4. d. (6. okt.).

65 ÅR

Maskinmesterass. Olav Liseth, Mår kraftverk (8. januar).
 Overingeniør Kåre Ødegård, Tokke-anleggene (18. februar).
 Maskinmesterass. Jens Hvidsteen, Flesaker trafost. (6. april).
 Maskinmesterass. Kittil Flåthen, Nore-verkene (16. mai).
 Oppsynsmann Halvdan Øveraas, Innset-anleggene (13. juni).
 Damformann Gjermund Kaasin, Nore-verkene (29. september).

60 ÅR

Oppsynsmann Thoralf Fahleløk, Aura-anleggene (18. januar).
 Ledningsmester Hans Masteholte, Område 1 (1. februar).
 Ledningsmester Morten Kløvstad, Område 6 (4. februar).
 Maskinmesterass. Ole Olsen, Nore-verkene (22. juli).
 Ledningsmester Harald Berg, Område 2 (29. september).
 Overingeniør John Hammer, Rana-anleggene (1. oktober).
 Overingeniør Edvigs V. Kanavin, Vassdragsdirektoratet (21. okt.).
 Overingeniør Gustav Martinovits, Statskraftverkene (22. des.).

50 ÅR

Maskinmester Sverre Hegstad, Rød trafost. (1. januar).
 Verksmester Johs. Hovind, Rana-anleggene (6. januar).
 Generaldirektør Halvard Roald (8. januar).
 Maskinm.ass. Asbjørn Lillevold, Hakavik kraftverk (14. januar).
 Materialbokholder Karsten Karstensen, Rana-anleggene (3. mars).
 Maskinist Konrad Stensli, Aura-verkene (7. april).
 Oppsynsmann Edvin Olsen, Rana-anleggene (16. mai).
 Oppsynsmann John Toven, Tokke-anleggene (20. juni).
 Lagerformann Sigurd Olsen, Aura-anleggene (6. juli).
 Verksmester Hugo Henriksen, Innset-anleggene (3. august).
 Maskinist Albert Redahl, Glomfjord kraftverk (9. september).
 Oppsynsmann Anders Hegg, Tokke-anleggene (30. september).
 Oppsynsmann Erling Langdalen, Forbygningssavd. anl. (10. okt.).
 Maskinist Ola K. Reiersgård, Flesaker trafost. (15. oktober).
 Ledningsformann Edvard Smørgrav, Hakavik kraftverk (7. nov.).
 Materialregnsk.fører Peder P. Troppen, Statskraftv. (4. desember).